

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chetmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 507 P

Poznań, sobota dnia 4 listopada 1933

Rok XXVIII

Poznań, 3 listopada.

Zmierzch Izraela

Rozruchy i demonstracje antyżydowskie w Palestynie oświetliły jaskrawo tragizm położenia Żydów w chwili dzisiejszej. Zajęcia wybuchły wskutek obawy wzmożenia się emigracji żydowskiej do Palestyny na skutek ucieczki Żydów z Niemiec. Arabowie patrzą z coraz większą nienawiścią na żydowskich przybyszów, których liczba w Palestynie stale się wzmacnia. W roku 1920 mieszkało tam 58 000 Żydów oraz 640 000 Arabów. Dziś liczba Żydów wzrosła do 277 000, a Arabów do 900 000. Widać z tego, że wzrost liczby Żydów w Palestynie jest stały i systematyczny.

Wzmagać się reakcja świata arabskiego wobec napływu żydostwa do ziemi obiecanej posiada zatem pełne uzasadnienie w faktach. Wyrazem tej reakcji jest rozwój nacjonalistycznego ugrupowania arabskiego w Palestynie tak zw. Istiklal, wywierającego coraz silniejszy nacisk na bieg wypadków i odsuwającego od wpływów żywy bardziej umiarkowane.

Wypadki w Palestynie stawiają w najtrudniejsze położenie rząd angielski. W czasie wojny Wielka Brytania przyrzekała Żydom sjonistom, że utworzy w Palestynie „ognisko narodowe” dla Żydów. Obietnicę tę polityka angielska stara się realizować, choć wchodzi przez to w coraz ostrzejszy zatarg z Arabami, a właściwie z całym światem muzułmańskim, na którym Wielkiej Brytanii bardzo zależy ze względu na Małą Azję, a zwłaszcza na Indie, gdzie muzułmanie są jej sprzymierzeńcami przeciw Hindusom.

W chwili obecnej Anglia prowadzi politykę zjednywania sobie świata muzułmańskiego, czego dowodem było opowiedzenie się jej po stronie arabskiego państewka Iraku w zatargach jego z chrześcijańską ludnością assyryjską. Znane są też plany angielskie skierowania niechęci arabskiej przeciw rządowi francuskiemu w Syrii. Wystąpienia Arabów przeciw filozydowskim posunięciom Anglików w Palestynie gotowe pospać wszystkie te misterne zabiegi.

Rząd angielski z trudem starał się utrzymywać jakiś modus vivendi między Arabami a Żydami. W ostatnich nawet czasach szedł wyraźnie na rękę Arabom, obiecując im m. in. zwrotanie parlamentu palestyńskiego, którego boją się jak ognia Żydzi, nie posiadali by bowiem w nim większości. Niedawno organizacja sjonistyczna w Londynie zwróciła się do rządu angielskiego z prośbą udzielenia 24 000 zezwoleń Żydom niemieckim na osiedlenie się w Palestynie. Rząd angielski przyznał jednak tylko 5 500 zezwoleń. Nie powstrzymało to wybuchu zajęć, które stawiają Anglię w położenie bardzo kłopotliwe.

Najgorsza jednak w świetle tych wypadków jest sytuacja Żydów. W chwili dzisiejszej, jak się okazuje, nikt ich nie chce. Swobodna emigracja we współczesnej gospodarce światowej nie istnieje, a kraje nawet najprzychylniej ustosunkowane do Żydów, jak np. Fran-

Otwarcie sesji budżetowej izb

Posłowie stawili się niemal w komplecie — Posłowie „brzescy” dotąd jeszcze nie są aresztowani — Przemówienie premiera Jędrzejewicza

Warszawa. (Tel. wł.). Dziś rozpoczęła się sesja budżetowa. Na posiedzenie przybył niemal cały Sejm w komplecie.

Z rana odbyły się obrady poszczególnych klubów, a przede wszystkim Klubu Narodowego i B. B.

OBRA D Y K L U B U

Klub Narodowy omówił dzisiejsze posiedzenie oraz sprawę wniosków, któreby zgłosił.

W Klubie B. B. przemawiał poseł Stawek przez wszystkich 10 minut. Oświadczył on, że za kilka dni zostanie zwołane osobne posiedzenie klubu i partii, na którym będzie przedstawiony projekt konstytucji, jaki B. B. wniosie do Sejmu. Poza tem polecił posłom czuwać nad świeżo rozpisaniem wyborami do samorządów. Dyskusji żadnej nie było.

POSŁOWIE „BRZESCY”

O godz. 10 rozpoczęło się posiedzenie izby. Z pośród posłów „brzeskich” zjawili się, co stanowiło dużą sensację, pos. Dubois. W ten sposób pogłoski, jakoby posłowie „brzescy” mogli być dzisiejszej nocy aresztowani, upadły. Rozeszła się nawet wiadomość, że prokurator nie otrzymał jeszcze z sądu okręgowego wezwania do wykonania wyroku.

POSIEDZENIE SEJMU

Marszałek, otwierając posiedzenie, poświęcił naprzód wspomnienia pośmiertne zmarłym posłom Marijańskiemu (Kl. Nar.), Boernerowi (B. B.), Krzyżowskiemu (Ch. D.) i Oleśnickiemu (Kl. Nar.).

Następnie wszedł na mównicę premier Jędrzejewicz. Oświadczył on na wstępie, że jeżeli zabiera głos przed ministrem skarbu który zreferuje budżet, czyni to dlatego, że po raz pierwszy staje przed Sejmem w charakterze szefa rządu. Pragnie zatem najogólniej zobrażować położenie kraju, oraz kierunek polityki rządowej i jego zamierzenia.

Omówiwszy położenie świata, premier wyraża pogląd, że jakkolwiek położenie to jest bardzo ciężkie, nie wolno tracić nadziei, iż po wielu nieudanych próbach i eksperymentach zwycięży zdrowy rozsądek i zrozumienie prawdy, że w życiu państw i narodów, podobnie jak w życiu jednostek, muszą obowiązywać zasady współpracy, a przewaga fizyczna nie może usprawiedliwić wyzysku politycznego i gospodarczego w stosunku do słabszych.

Z kolei premier przeszedł do omówienia sytuacji wewnętrznej oświadczając, że programem politycznym rządu jest utrzymanie równowagi budżetowej jako podstawy ładu gospodarczego w państwie, stałość i trwałość pieniądza, poprawa warunków zdrowotnej kalkulacji produkcyjnej przez usunięcie przerostów i odtworzenie równowagi pomiędzy działami produkcji, o-

żywienie obrotów gospodarczych przez popieranie zdrowej inicjatywy społecznej i prywatnej, oraz skoordynowanie polityki gospodarczej rządu z wysiłkami i inicjatywą społeczeństwa.

Omówiwszy prace, wykonane w ciągu półroczu oświadcza, że stałą troską rządu było utrzymywanie w sprawach gospodarczych bliskiego kontaktu ze społeczeństwem.

Jeżeli chodzi o zagadnienia polityki wewnętrznej, to ponad wszystkim dominuje u nas konieczność obniżenia stopy życiowej. Zjawisko to występuje na wszystkich stopniach drabiny społecznej, a specjalnie ciężkim brzemieniem spada na rzeszę bezrobotnych oraz ludność wiejską, odczuwając się daje inteligencji, odbija się na redukcji budżetu państwa. Ludność polska znosi sytuację łatwiej aniżeli gdziekolwiek.

W końcu swego przemówienia pre-

mjer porusza zagadnienie konstytucji i oświadcza, że rząd niema zamiaru narzucać w sprawie zmian konstytucji swoich punktów widzenia. Projekt tych zmian został opracowany przez większość Sejmu i tylko trzeba sobie życzyć, ażeby się stał rychło przedmiotem rozważań ze strony izby i ażeby ta praca doprowadziła do przyjęcia nowego prawa ustrojowego.

Rząd zajmuje się żywo zagadnieniami, łączącymi się z polską kulturą duchową, popierając naukę i sztukę i umieszczając w budżecie znaczniejsze sumy, niżby to mogło wynikać z ciężkiej sytuacji materialnej.

Przemówienie swoje kończy przekonaniem, że rządowi nie zabraknie woli, energii i decyzji w pracy, która przed nim stoi.

Po dłuższej przerwie zaczął przemawiać min. Zawadzki, zajmując się poszczególnymi dziedzinami budżetu.

Niemcy wciąż pobrzękują szabelką

Gwałtowne mowy Papena, Hitlera i Goeringa przeciwko traktatowi wersalskiemu

Berlin (PAT). Punktem kulminacyjnym kampanii wyborczej w Zagłębiu Ruhry było wczoraj masowe zgromadzenie w Essen. Przemawiali na niem Papen i Hitler.

Wicekanclerz oświadczył m. i., że przed rokiem starał się w Genewie przekonać francuskiego i angielskiego premiera, iż Niemcy widzą w reparacjach nie tylko materialne, ale bardziej jeszcze moralne zagadnienie, dlatego też rząd pragnie się z pod nich wyzwolić.

Hitler w dłuższym przemówieniu zaznaczył:

„Jeżeli naród niemiecki w listopadzie 1918 r. złożył broń, uczynił to nie w poczuciu własnej winy. Musimy stale powtarzać przed światem, że nie przekonano narodu niemieckiego i nie można go przekonać, iż ponosi winę za tę strasliwą wojnę. Był on i jest nadal przeświadczony, że jego podpis pod przyznaniem się do winy za wojnę nastąpił tylko pod wpływem obawy, pod naciskiem bezprzykładnego wymuszenia.”

Kanclerz zaatakował dalej traktat

wersalski twierdząc, że przedłuża on polityczny i gospodarczy stan wojny wśród pokoju.

W Bytomiu, bawiąc na podróży inspekcyjnej po Śląsku Opolskim, przemawiał wczoraj premier pruski Goering. Oświadczył on m. i.:

„W dniu 12 listopada br. chcemy zmyć hańbę 9 listopada 1918 r. i przywrócić honor Niemiec. Europa nie zna spokoju, dopóki go nie będzie miało serce Europy. Wódz nasz oświadczył całemu światu, że chcemy pokoju i gotowi jesteśmy dla niego złożyć ofiary, ale jedno stoi wyżej, niż pokój: to honor.”

„Wy, w tem mieście, które wdziera się w inny kraj, powinniście wiedzieć, że jest ono forpocztą, ale nie straconą placówką. Musicie wiedzieć, że nie jesteście sami, wiedzieć, że jest to święta ziemia niemiecka, za którą stoi siła i solidarność całego narodu.”

Biuro Wolfa podaje, że prasa niemiecka, opisując etapy podróży Goeringa, z naciskiem podkreśla „krwawiącą granicę” i „szaleństwo bez wykreślonych granic”.

Kłopoty z konferencją rozbrojeniową

Paryż. (PAT.) „Le Matin” pisząc o konferencji min. Boncoura z Normanem Davisem zaznacza, że obaj mężowie stanu omówili możliwość kontynuowania prac komisji głównej konferencji rozbrojeniowej, odroczonej, jak wiadomo do dnia 4 grudnia rb.

Chodziło mianowicie o ustalenie, w jakiej mierze angielski projekt rozbrojeniowy, przyjęty, za podstawę do dyskusji i szeroko uzupełniony podczas rozmów francusko-amerykańsko-an-

gielskich, może być rozważany w drugim czytaniu na konferencji rozbrojeniowej po ustąpieniu Niemiec z Genewy. Cyfry projektu mają wejść pod obrady wkrótce. Francja, jak i inne państwa kontynentalne będą jednak mogły z trudnością utrzymać swoje koncepcje wobec wytworzonej przez gabinet berliński sytuacji.

Podczas pierwotnie przewidzianego 4-letniego okresu próbnego, Niemcy miały przekształcić Reichswehrę na armję, opartą na rekrutacji, liczącą 200 000 ludzi o krótkim terminie służby wojskowej, ponadto Niemcy miały rozwiązać organizacje militarne. Tymczasem zabronione prototypy są produkowane w Niemczech, które wołały raczej wystąpić z konferencji rozbrojeniowej, niż poddać się kontroli.

„Pod tym względem — pisze dziennik — nie ulega wątpliwości, że Norman Davis został podczas wczorajszej rozmowy dokładniej o wszystkich przez rząd francuski poinformowany”.

cja, ograniczają bardzo silnie ich wpływ w swoje granice.

Oczywiście coraz bardziej beznaziejne położenie Żydów w świecie skłaniać ich będzie do gruntownego swego położenia tam, gdzie jeszcze mogą spokojnie siedzieć. Spodziewać się można, że zwłaszcza Żydzi w Polsce tem usilniej będą zabiegali o możliwość nieskrępowanego rozwoju w naszym

kraju. Minęły czasy, gdy Żydzi urągali i grozili Polsce. Dziś starają się jej schlebiać, bo są w gruncie rzeczy na jej łasce i niełasce. Nadchodzi jednak nieubłagana jedyna w swoim rodzaju chwila dziejowa uregulowania kwestii żydowskiej, również w Polsce. Żadne sztuczki i żadne zabiegi nie powstrzymają tego, co leży w logice dziejów.

Żydzi o kwestji żydowskiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Berlin, 1 listopada.

Żydzi ponieśli w Niemczech klęskę, jakiej już dawno nie było w ich dziejach. Klęska ta ma znaczenie nietylko na obszarze Niemiec, ale przez oddziaływanie na zewnątrz, również znaczenie ogólne. Byłoby rzeczą dziwną, gdyby nie wywołała ona wstrząsu wśród samych Żydów i nie stała się początkiem rewizji poglądów w ich własnym środowisku.

W istocie już możemy obserwować początki tego rozwoju, i to dosyć znamienne. Wychodzi w Berlinie bardzo poważne pismo żydowskie pod tytułem „Jüdische Rundschau“, nawiasem powiedziawszy, jedyne pismo żydowskie, które — przynajmniej w tych numerach, które piszący te słowa miał w ręku — zdołało zachować pewien takt i poczucie godności własnej w katastrofie, jaka dotknęła Żydów w Niemczech. W ostatnim numerze tego pisma z dnia 27 października ukazał się artykuł dr. Joachima Prinza, bardzo znanego rabina berlińskiego, wyjęty z książki „My, Żydzi — zastanowienie się, przeszłość i przyszłość“, mającej się ukazać niebawem. Ustęp odośno pojawiły się pod tytułem „Die Judenfrage von heute“ („Zagadnienie żydowskie w dniu dzisiejszym“). Oto ich zasadnicza treść:

Żydzi mylili się — wywodzi autor — uważając emancypację prawną za emancypację rzeczywistą. Nie oznaczała ona naprawdę dostępu do narodu. W średniowieczu istniało ghetto, i ono było rzeczywistym wyrazem stosunku narodów do Żydów. Liberalizm utworzył ghetto anonimowe. Emancypowano Żydów nie jako Żydów, ale jako „wykształconych Europejczyków“.

Jako Żydów nie emancypowano ich w rzeczywistości nigdy. Antysemityzm nowoczesny ma swoje źródło w wielkiej pomyłce („Missverständnis“) emancypacji.

„Emancypacja — czytamy dosłownie — zmusiła Żydów do anonimowości i zaparcia się żydostwa. Ta anonimowość jednak stwarzała u ludzi, którzy mimo wszystko rozpoznawali Żyda, napięcie obcości i niedowierzania. Anonimowość zmuszała do nieuczciwości i zabicia każdej dumy. Anonimowość — to maska, kryjówka, i ciemna boczna ulica.“

„Fikcja — brzmi jeden z dalszych ustępów — w którą wierzyło tysiące i tysiące Żydów, że niema w istocie różnicy między Żydem i nie-Żydem. Ich uczciwe zdumienie, że lud mówił zawsze jeszcze, wbrew wszelkiemu dobremu wychowaniu, o Żydzie Cohnie, a nigdy o protestancie Schulzu, naiwne przekonanie, że naprawdę już wszystko jest rozwiązane, nie pozwoliło Żydom nigdy znaleźć rezerwy i taktu, który — w świadomości swojej odrębności („Andersartigkeit“) — powinni byli znaleźć. Zajmowanie publicznych urzędów państwowych, które dziwiło i obrażało naród, pełne temperamentu dyskusje o rzeczach, które naród odczuwał jako prawdziwe i święte, wolność mieszkania się („Mitredendürfen“) którą szerokie masy oceniały jako wynoszenie się („Ueberheblichkeit“), uważało wielu Żydów za ponowne potwierdzenie ich emancypacji. Gdyby otworzyli oczy i spojrzeli w naród, zamiast rezonować o wrzasku antysemickim („Radauantisemitismus“), gdyby posłuchali tam, gdzie naród naprawdę żyje, po wsiach, po fabrykach i ulicach, zamiast mówić o antysemityzmie ulicznym („Gassenantisemitismus“) — wtedy zrozumieliby prawdziwą sytuację.“

Kto jest ślepy — powiada autor dalej — ten i dzisiaj nic nie zobaczy. Jaka jest sytuacja w wyobrażeniu p. Joachima Prinza?

„Koniec liberalnego państwa — czytamy dosłownie — musi pociągnąć za sobą koniec liberalnego zagadnienia żydowskiego.... Szansa liberalizmu jest przegrana. Jedyna polityczna forma życiowa, która dążyła do poparcia asymilacji żydowskiej, runęła. Rozwój od związku ludzi oświecających („Menschenbund der Aufklärer“) do dzisiejszego Związku Narodów („Völkerbund“) zawiera w sobie zasadę rozwoju od pojęcia ludzkości do pojęcia narodu.... Znalazła ona ostatnie i najsilniejsze sformułowanie w odwróceniu się od internacjonalizmu.... Pojęcie narodu jako prawdziwej i naturalnej podstawy wszystkich rozwojów w kulturze, gospodarce i polityce zastępuje („löst ab“) ustalone przez rewolucję francuską pojęcie ludzkości i sta-

nowi bezwzględnie podstawy nowego obrazu świata.“

Oto najbardziej charakterystyczne zdania uczonego rabina. Kwestja żydowska — wnioskuje on dalej — ma w kole narodów, opierających się o poczucie narodowe i wolę narodową, zupełnie inne oblicze, niż w epoce liberalnej.

Te narody — stwierdza on — w które się Żydzi już włączyli, i w których dlatego nie istnieją już uczucia napięcia, jak n. p. Włochy, mogą przeżyć nawet wzmocnioną świadomość swojego narodu („Hochgefühl“), nie odczuwając mieszkającego wśród nich żydostwa jako czegoś odrębnego. To samo dotyczy narodów o bardzo starej liberalnej tradycji i poczuciu narodowym od stuleci umocnionem i nie uznającym poczucia rasy, jak n. p. Anglia, chociaż tu już sam autor robi zastrzeżenie „bis auf weiteres“ (przetłumaczyć to można słowami „w określonym czasie“).

Natomiast te ludy, których położenie polityczne i historyczne nie pozwoliło jeszcze na dojrzewanie narodu, które dopiero przez silne wstrząśnienia dochodzą do odnalezienia samych siebie i własnej narodowości, muszą się od-

graniczyć od tego, co obce. Przy okazji tego odgraniczania natkną się na Żydów i wtedy zagadnienie żydowskie staje się aktualne.

Oto krótkie streszczenie wywodów uczonego rabina. Są one niezwykle interesujące. Dowodzą one, że wśród Żydów budzi się rozpoznanie sytuacji. Tu i owdzie starają się oni jeszcze pocieszyć mówiąc o Włoszech, autor żydowski zapomina, że kwestja żydowska we Włoszech tylko dlatego nie wypłynęła, że Żydów jest tam bardzo mało, bo nawet nie sto tysięcy, i że tam zresztą również wpływ ich zupełnie zanikł. Co do Anglii autor sam w słowach „bis auf weiteres“ boi się wypowiedzieć ostatniego zdania. Jeżeli jednak Żydzi już zrozumieli, że rozwój w Niemczech był wynikiem konieczności dziejowej, to coż dopiero trzeba będzie powiedzieć o Polsce? Wywody cytowanego autora żydowskiego są proste, chociaż Polski przeźornie nigdzie nie wspomina, przewidywaniem tego, co w Polsce nastąpić musi, co jest koniecznością dziejową jeszcze większą niż w Niemczech.

Żydzi, nauczani doświadczeniem, zaczynają rozumieć i widzieć rzeczy, których niestety jeszcze wielu Polaków nie widzi. Może gdy nie wierzą narodowcom polskim, uwierzą — żydowskiemu rabinowi.

JERZY DROBNIK.

Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie stara się dotrzeć do serca wychodźcy i utrzymać je w wierności dla Boga i Polski!

Niemcy o polskim obozie narodowym

Charakterystyczne głosy dzienników berlińskich

Prasa niemiecka objawia żywe zainteresowanie i zaniepokojenie z powodu wzrostu sił obozu narodowego w Polsce.

Na łamach „Vossische Zeitung“ ukazał się artykuł p. t. „Das junge Polen“ („Młoda Polska“). Omawiając prądy ideowe wśród młodego pokolenia polskiego autor stwierdza, że młodzież narodowa posiada olbrzymią przewagę na wszystkich wyższych uczelniach. Ale także wśród młodzieży nieakademickiej, zwłaszcza chłopskiej — czytamy w artykule — wpływy obozu narodowego są bardzo duże; w Polsce zachodniej ruch narodowy objął całe młode pokolenie. „Sanacja“ nie posiada tu żadnych wpływów.

W dalszym ciągu autor artykułu omawia ideologię młodego pokolenia i stwierdza, że w kołach młodzieży narodowej na plan pierwszy wysuwa się hasło „Polska dla Polaków“, stąd też wy-

pluwa silny antysemityzm tej grupy.

Dłuższy artykuł o obozach politycznych w Polsce ukazał się też w dzienniku „Berliner Börsen-Kurier“. Autor jego podkreśla, że obóz narodowy w Polsce jest jedynym, który nietylko nie załamiał się pod naporem „sanacji“, ale nawet powiększył swój stan posiadania. Reprezentuje on bardzo poważną siłę i skupia ogromną większość młodzieży studiujucej. Na ziemiach zachodnich wpływy jego są decydujące.

W dalszym ciągu korespondent charakteryzuje ruch antyżydowski w Polsce i z niepokojem podkreśla, że polski obóz narodowy występuje nietylko przeciw Żydom, ale i przeciw Niemcom.

W konkluzji artykułu czytamy, że obóz narodowy może w przyszłym rozwoju stosunków w Polsce odegrać decydującą rolę.

Losy uwięzionych narodowców w Rawiczu

Donoszą nam z Rawicza, że aresztowani w dniu 26 października czterej narodowcy: prezes powiatowy Związku Młodych Narodowców p. Stanisław Lewandowski z Rawicza, sekretarz Z. M. N. p. Pawlak z Rawicza, znany działacz narodowy p. Anastazy Mral z Sarnow, oraz prezes ogniska Z. M.

N w Bojanowie p. Rataszewski — do tej pory przebywają w więzieniu.

Aresztowani już ósmy dzień uprawiają głodówkę i są bardzo wyczerpani.

Dotychczas nie doręczono im jeszcze nakazu aresztowania.

Echa toruńskie

Skasowanie sądu apelacyjnego w Toruniu a rola w tej sprawie „sanacji“ — Chaos pojęć — Niefortunny występ dyktatorski filara B. B.

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Toruń, w październiku.

W swoim roku jubileuszowym 700-lecia istnienia Toruń (a z nim i całe Pomorze) otrzymał „przyjemny“ upominek: skasowanie najwyższej regionalnej jednostki wymiaru sprawiedliwości — sądu apelacyjnego.

Głuche wieści o zamiarach w tym kierunku dotarły na Pomorze już w styczniu b. r. Były to tylko wieści, pozornie nie mające żadnych realnych podstaw. Ci jednak, którzy wiadomość o tem na Pomorze przynieśli, musieli mieć węż niezgorszy, skoro z mgławicy tajemniczości zdołali „wywahać“, co się święci, wyszperali i wymyszkowali, co w trawie piszczało.

Posypały się protesty. Pierwsza głos zabierała stolica Pomorza — Toruń. Na posiedzeniu rady miejskiej w dniu 11 stycznia uchwalono rezolucję, domaga-

jącą się pozostawienia sądu apelacyjnego w Toruniu zarówno ze względów państwowych, jak i politycznych. Wybrana na tem samym posiedzeniu delegacja natychmiast z sali obrad udała się na dworzec i pojechała do Warszawy kołatać do wysokich progów w tej sprawie. W skład delegacji weszli przedstawiciele magistratu i rady miejskiej.

W ślad za Toruniem poszły inne miasta. Prawie wszystkie rady miejskie na Pomorzu uchwałyły identyczne rezolucje, które popłynęły do Warszawy. Nietylko korporacje miejskie, ale i inne organizacje, jak Izba Przemysłowo-Handlowa, Związek Towarzystw Kupieckich, Związek Zrzeszeń Gospodarczych i t. p. przyłączyły się do głosu miast domagając się pozostawienia sądu apelacyjnego w Toruniu i wska-

zując na szkody, jakie wynikną dla życia gospodarczego Pomorza przez zniesienie tej instancji.

Delegację toruńską przyjęto w Warszawie nader życzliwie i obiecano przychylnie rozpatrzenie jej życzeń.

Sprawa znalazła się także na planum izb ustawodawczych, gdzie w Sejmie głos zabierał ks. Bolt, a w Sejmie pos. Sacha. Zdawałoby się, że sprawa jest na najlepszej drodze, uciłło trochę o niej, a prasa „sanacyjna“ zapewniła, że zamiarów tych wogóle już poniechano.

Toruński „sanacyjny“ „Dzień Pomorski“ chełpił się, że to dzięki zabiegom „pomorskiej grupy regionalnej B. B.“ udało się odwrócić od Pomorza tą klęskę.

Mimo to na łamach prasy niezależnej pojawiały się wiadomości, że jednak sąd apelacyjny w Toruniu będzie skasowany, a jego teren przyłączony do okręgu apelacyjnego poznańskiego.

Na to tenże toruński „Dzień“ uniósł się świętem oburzeniem, zarzucając prasie narodowej szerzenie „plotek“, które „śladnie mogą wywołać niepokój publiczny“. „Dzień Pomorski“ twierdził stanowczo, że „względny natury państwowej“ w opinii czynników miarodajnych przeważały i że z tych względów sąd apelacyjny pozostanie nadal w Toruniu.

Tymczasem upłynęło parę miesięcy i oto z Warszawy nadeszła wieść, iż Rada Ministrów postanowiła nieodwołalnie skasować sąd apelacyjny w Toruniu.

„Sanatorom“ pomorskim miny zrzedły, a najbardziej nieswojo czuje się „Dzień Pomorski“, który obecnie wbrew temu, co sam przed paru miesiącami pisał, musi twierdzić, że skasowanie sądu apelacyjnego jest potrzebne i że nie przyniesie żadnej szkody obywatelom Pomorza. Nie mniej nieprzyjemnie musi się czuć radny p. Schab, którego aureola omnipotencji mocno zbladła. Jasnym jest, że ta jego wszechmocność nie sięga dalej od partykularzki toruńskiego, a i tu jest mocno chwiejna, gdy przypomni sobie jego nieudany występ dyktatorski na jednym z zebrań B. B., o którym to występie głośno, a zarazem wesoło dziś jest w Toruniu.

Skutki gospodarcze skasowania sądu apelacyjnego na Pomorzu zapewne nie dadzą długo na siebie czekać. Podrożeń kosztów dochodzenia, wiarytelności i wymiaru sprawiedliwości zahamuje niewątpliwie normalny bieg życia gospodarczego, a liczne rzesze pracowników biur adwokackich już dziś są przygotowane na zapoznanie się z urzędami... pośrednictwa pracy i z gorzkim chlebem zasiłków z funduszu bezrobocia.

A. WOJDER.

„Kurjer Bydgoski“ po stronie „sanacji“

„Kurjer Bydgoski“, własność p. Edwarda Pawłowskiego, zamieszcza odezwę na rzecz „sanacyjnego“ t. zw. Narodowego Bloku Gospodarczego. Odezwą jest podpisana m. i. przez p. Władysława Strzyżowskiego, zięcia p. Pawłowskiego, posiadającego jego prokurę.

Tak w praktyce wygląda to, co „Kurjer Bydgoski“ zapowiadał przez kilka miesięcy szumnie jako „trzecia siła“. Zrobiła się z niej najzwyklejsza „siła“ — „sanacyjna“.

Że się tak skończy, było jasne od wzięty naczelnego redaktora „Kurjera Bydgoskiego“ p. Szczepkowskiego u wojewody Kirtiklisa i uzyskania odeń zapewnienia, że wojewoda Kirtiklis będzie się życzliwie odnosił do poczyną politycznych red. Szczepkowskiego. Stwierdziliśmy to publicznie na podstawie informacji bezwzględnie pewnych. Mimo to p. Edward Pawłowski nie wysnuł konsekwencji wobec red. Szczepkowskiego t. zn. zesolidaryzował się z nim. Teraz „Kurjer Bydgoski“ działa już otwarcie w wyborach na rzecz obozu „sanacyjnego“.

Nie zazdrościmy tego ani „Kurjerowi Bydgoskiemu“ ani „sanacji“.

O wymianę więźniów

Warszawa (Tel. wł.) Polski Czerwony Krzyż otrzymał od Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie pismo, donoszące, że rząd litewski nie udzielił dotąd żadnej odpowiedzi na propozycję odbycia wspólnej polsko-litewskiej konferencji w sprawie wymiany więźniów politycznych między Polską a Litwą.

DENS

PASTA DO ZĘBÓW i MYDEŁKO DO ZĘBÓW DENS MAJOLA

są niezbędnymi środkami idealnie czyszczącymi zęby i nadającymi im biały wygląd. Utrzymują je w zdrowiu i wzmacniają dziąsła.

ELIKSIR MAJOLA

dezynfekuje jamę ustną, wzmacnia dziąsła i daje czysty oddech.

DENS jest do nabycia we wszystkich aptekach, drogerjach i perfumeryjach. nr 6 380

Echa kradzieży w muzeum Krasińskich

Warszawa. (Tel. wł.) W sprawie sensacyjnej kradzieży dzieł sztuki w muzeum Krasińskich na Ordynackiej władze prowadzą energiczne śledztwo. Zawiadomione zostały salony i aukcjonatorzy dzieł sztuki, gdyż jest przypuszczenie, że złodzieje będą usiłowali sprzedać drogocenny łup.

Jak wykazały drobiazgowo dochodzenia, złodzieje wdarli się do wnętrza wylamując okno. Skradli oni statuetkę myśliwską gen. Wincentego Krasińskiego, ofiarowaną przez Napoleona, inkrustowaną bogato złotem, dzieło Lesage'a w Paryżu, dalej zrabowali mały portrecik Fryderyka III z r. 1600 i obraz „Pokłon pasterzy” z drugiej połowy XVI wieku, pendzel Piotra van Coicke z Antwerpii, który należy do najcenniejszych arcydzieł w tych zbiorach.

racz.

Ponadto łupem ich padł piękny portret męski z datą 1524 i monogramami — dzieło Meisera v. Messkircha; kolekcja akwarelowych karyktur Jakóba Sokołowskiego, przedstawiająca doktora Szczuckiego, Ludwika Osińskiego, Jakóba Okęckiego, Marcinkowskiego, Jana Kuszewskiego, Józefa Hoffmana, Romana Załuskiego, Augusta Krasińskiego, Antoniego Makarewicza, bar. Seweryna Półkownika, Ludwika Jelskiego z Litwy, Piotra Galicheta z Izdebną, oraz akwarelę dzieła Adama Krasińskiego, malowaną przez Juliusza Kossaka. Wreszcie skradziono rysunek piórkowy i pendzel sępa Juliusza Kossaka, przedstawiający Adama Krasińskiego i Juliusza Kossaka w powozie pocztowym.

mi przepisy następujące:

„Zawarcie związku małżeńskiego przez tymczasową lub stałą nauczycielkę, powoduje rozwiązanie stosunku służbowego. Osoby zamężne nie mogą być mianowane na stanowisko nauczycielki. Nauczycielka, która wstąpiła w związek małżeński, obowiązana jest zawiadomić o tem władzę przełożoną w ciągu czternastu dni, licząc od dnia zawarcia małżeństwa.”

Żydzi między sobą

Warszawa. (Tel. wł.) Organizacja sionistów rewolucjonistów Żabotyńskiego posiada swój lokal przy ul. Granicznej 9. W lecie organizowała ona wycieczkę do Palestyny i miała wiele zgłoszeń. Sporo ludzi wpłaciło nawet zadatki. Tymczasem do wycieczki nie doszło i teraz poszkodowani co pewien czas awanturują się przed lokalem i wybijają szyby.

Przed dwoma dniami rozeszła się pogłoska, że do Warszawy przyjeżdża Żabotyński. Poszkodowani więc przybyli do lokalu, wyrzucili urzędników, opanowali lokal i czekają na przybycie Żabotyńskiego (w)

Uposażenia urzędników

Warszawa. (Tel. wł.) Sfery, zbliżone do rządu zapewniają, że po wprowadzeniu w życie zasad, zawartych w nowej ustawie uposażeniowej, zawieszenie obecne awansów będzie zniesione z początkiem r. 1935. Jeżeli chodzi o dodatki lokalne drożyniane, to w stolicy i w kilku innych miejscowościach rada ministrów ma uchwalić dodatki w wysokości 15 proc. uposażenia. Minister skarbu wydał okólnik, ażeby odłożyć na czas spłaty rat Pożyczki Narodowej przez urzędników wszystkie inne poprzednio pobrane załączki. (w)

Nadzwyczajna danina

Warszawa. (Tel. wł.) Minister skarbu wystosował do izb skarbowych okólnik w sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej od nieruchomości miejskiej oraz budynków w gminach wiejskich, niezwiązanych z gospodarstwem rolnem na r. 1933. Nadzwyczajna danina od nieruchomości płatna ma być w całości w terminie do 30 listopada br. (w)

Lew i złodziej

Warszawa. (Tel. wł.) Tencjan Lew z Otwocka przyjechał do Warszawy, gdzie został okradziony na rogu ul. Marszałkowskiej i Złotej, gdy czekał na tramwaj. Przy przystanku tramwajowym ukradł mu złodziej portfel, w którym znajdowało się 15 złotych.

Lew, zorientowawszy się, zaczął go gonić na ul. Złotej. Złodziej, widząc, że go Lew dogania, rzucił portfel, co zatrzymało goniącego i pozwoliło złodziejowi uciec.

Jakież jednak było zdziwienie Lwa gdy spostrzegł, że to inny portfel i że zamiast 15 zł znalazł tam kilkadziesiąt dolarów i kilkadziesiąt złotych. (w)

Baczność wyborcy

Celem uniknięcia wszelkiego nieporozumienia komitet wyborczy listy Obozu Narodowego w Poznaniu zaznacza, że dotychczas nikt nie został upoważniony z jego ramienia do zbierania jakichkolwiek podpisów pod listy kandydatów.

Przepowiednia pogody na sobotę:
Pogoda nieustalona, naogół sucho, chłodno i pochmurno, słabe wiatry północne, temperatura bez zmian.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.80 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.75 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 212.00 zł, gotówką 209.50 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.99 do 173.25 zł, gotówką 172.65 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań 3 11 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona.

Z Pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 48½%, natomiast ofiarowano 3% poz. budowlaną po 38%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. zauważono większe ożywienie w 4½% dolarowych listach zast., które obracano po 36½ do 37 — % w placeniu (przy kursie dolara 576), również płacono za 4½% dolarowe listy zast. w zlocie 40. — %; pozatem poszukiwano jeszcze 4% listy zast. konwert. po 36. — % oraz 4½% złotych elisty zast. po 3650%.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 78 —

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 48½% P
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 576 36½—37% P
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 40% P.
4% listy zastaw. konw. ostempl. P. Z. K. 36% P.

(Kurs w złotych)

4½% złotych listy zastaw. s. K. z r. 1933 3650 P
3% pożyczka budowl., serja I. 38.75 O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 78 — P.
Tendencja ożywiona.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 3 11 1933 r.

Standardy: 1 żyto 727 g/l. 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Zyto 495 tonn par Poznań . . . 14,75
Zyto 30 tonn par Poznań . . . 14,60
Owies 150 tonn par Poznań . . . 13,50
Owies 15 tonn par Poznań . . . 14,15

Ceny orientacyjne

Zyto . . . 14,50—14,75
Uspokojenie spokojne . . . 18,25—18,75
Pszenica . . . 15,75—16,50
Uspokojenie spokojne . . . 13,75—14,00
Jęczmień browarowy . . . 13,25—13,50
Uspokojenie spokojne . . . 13,75—14,00
Jęczmień 695—705 g/l. . . 20,75—21,00
Jęczmień 675—685 g/l. . . 29,75—31,65
Uspokojenie spokojne . . . 10,00—10,50
Owies . . . 9,25—9,75
Maka żytnia 65% wł work. . . 10,25—10,75
Uspokojenie spokojne . . . 39,00—40,00
Maka pszenna 65% wł work. . . 37,00—39,00
Uspokojenie spokojne . . . 15,00—16,00
Otręby żytnie . . . 14,00—15,00
Otręby pszenne . . . 21,00—25,00
Otręby pszenne (grube) . . . 22,00—25,00
Rzepak zimowy . . . 14,00—15,00
Gorczyca . . . 18,00—19,00
Wyka latowa . . . 15,00—16,00
Peluska . . . 14,00—15,00
Groch Viktoria . . . 21,00—25,00
Groch Folgera . . . 22,00—25,00
Seradela . . . 14,00—15,00
Konieczyna czerwona . . . 180,00—190,00
Konieczyna biała . . . 80,00—120,00
Konieczyna żółta odtuszczone . . . 90,00—110,00
Ziemniaki jadalne . . . 2,45—2,70
Ziemniaki fabryczni za kilo % . . . 13½
Makuch lniany . . . 18,00—19,00
Makuch rzepakowy . . . 15,00—15,50
Makuch słonecznikowy . . . 18,50—19,50
Śrut Soja . . . 23,00—23,50
Mak niebieski . . . 58,00—62,00

Ogólne uspokojenie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1635 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Sukcesy Labour Party

Londyn. (PAT.) Ogłoszono ostateczne wyniki wyborów do rad municypalnych w przeszło 100 miastach i miasteczkach Anglii i Walii. Wybranych zostało 970 przedstawicieli Labour Party, 644 konserwatystów, 576 niezależnych, 231 liberalów. W wyniku wyborów Labour Party otrzymała 176 nowych mandatów, konserwatyści stracili ostatecznie 106, niezależni 42 a liberalowie 28 mandatów.

Londyn. (PAT.) Obecnie wiadome są już ostateczne wyniki odby-

tych przedwczoraj w Anglii i Walii wyborów municypalnych.

Okazuje się, że Labour Party ogółem zdobyła na nowo 261 mandatów od swoich przeciwników, straciła zaś 19 mandatów. Czysty zatem zysk Labour Party wynosi 242 mandaty. Z ogólnej liczby 880 kandydatów, wysuniętych przez Labour Party wybrano 444. Labour Party zyskała w 25 miastach większość w radach municypalnych.

Kontrola nad uczniami

Warszawa. (Tel. wł.) Kuratorja okręgowe szkolne zwróciły uwagę na samowolne podejmowanie przez uczniów oznak mundurowych w postaci tarcz z numerami szkół, znaczków przy czapkach, wprowadzonych z początkiem bieżącego roku szkolnego. Kuratorja poleciły kierownikom szkół rozciągnięcie nad tem odpowiedzialnej kontroli. (w)

Sprawa widowisk

Warszawa. (Tel. wł.) W opracowywaniu przez ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządzeniu o widowiskach ma być wzbudzone urządzanie seansów hipnotyzerkich przy udziale publiczności. Nie będzie dopuszczalne także wystawianie parady literackich ośmieszających arcydzieła literatury polskiej a także sztuk,

noszących w sobie cechy propagandy przestępstwa albo gloryfikacji przestępstw dokonanych. (w)

O rozłożenie opłat za patenty

Warszawa. (Tel. wł.) Rada naczelna zrzeszeń kupiectwa polskiego złożyła departamentowi podatkowemu ministerstwa skarbu memoriał w sprawie opłat za świadectwa przemysłowe. Z powodu przypadającego w grudniu wykupu patentów na rok 1934 zrzeszenia kupieckie zabiegają o rozłożenie opłat patentów na dwie raty, z których jedna byłaby płatna 1 stycznia, a druga do 31 marca. (w)

Zamężne nauczycielki

Warszawa. (Tel. wł.) Ogłoszony dekret Prezydenta Rzplitej, zmieniający ustawę o stosunkach służbowych nauczycieli, wprowadza między inne-

Każda matka czuje się szczęśliwą,

gdy dziecko jej wzbudza podziw swym zdrowym i wypieknowanym wyglądem. A zatem do 10-tego roku życia tylko

MYDŁO DLA DZIECI **NIVEA**

które wyrebiane jest według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej cery dziecięcej. Łagodna piana tego mydła wnika łatwo w pory skórne, oczyszcza je i umożliwia swobodne oddychanie skóry. Cena: Zł. 1.20

Limno-mokro
dlatego **NIVEA**

Działać zapobiegawczo t. zn. codziennie wieczorem natrzeć twarz i ręce Kremem Nivea. Wystarczy to, aby skórę naszą należycie uodpornić na ujemne wpływy atmosferyczne i nadać jej młodzieńczy i czysty wygląd, którego u młodzieży tak mile podziwiamy.

KREM NIVEA kosztuje tylko zł. o.40 do 2.60

Polski produkt firmy: PEBECO, Spółka Akcyjna w Poznaniu

„Kurjer” w stolicy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Warszawa, 1 listopada.

„Kurjer Poznański” w Warszawie! Naprawdę ze zdumioną radością patrzę na kiosk. Jakby się oczom nie chciało wierzyć. Nareszcie, nareszcie...

Stolica jest ekskluzywna. Zazdrości przystępu do siebie wszystkim innym, jakby się ich obawiała. Dlaczego?

Wsypa w siebie, wchłania z wszystkich dzielnic, co tylko może, i chciała-by wszystko zemleć i stopić w swym tyglu. Chciałaby promieniować, chciałaby ogarnąć wszystkie dziedziny życia i dominować nad nimi. Jest w tem wiele egoizmu. Niema zrozumienia dla zdrowego regionalizmu, który przecież jest tak cennym walorem w życiu narodowym. Kraj im bardziej różnorodny ma wachlarz swych dzielnic i im bogatsze ich życie — tem staje się wartościowszy i daje pełniejszy wyraz swych uczuć.

Iluz Wielkopolan spotyka się w stolicy. Iluz ich przybywa dorywczo dla załatwienia swych interesów. W oderwaniu od swej dzielnicy nie mogli nigdy dotąd znaleźć swego pisma, bez którego w domu, jak bez codziennego chleba, nie mogą się obejść.

A i mieszkańcy stolicy nie-Wielkopole nie pozbawieni byli możności kon-

„Kurjera Poznańskiego”).

trolowania życia dzielnicy zachodniej, jej nastrojów i jej opinii. Nieraz Warszawian chciałby się być dowiedzieć, co kolebka polskości myśli i czuje — i nigdzie nie mógł znaleźć tego pisma, które jest jej najklasyczniejszym wyrazem.

Jeszcze jedno: był okres, kiedy Warszawa poszukiwała „Kurjera” z największą skwapliwością. Nietylko go szukała, lecz także wchłaniała go jako najwiewszyszy powiew nadziei i wyrazi-cieła opinii. Szukała w nim wskazań w ciężkiej dobie ponurej okupacji niemieckiej. Wszak przez krótki czas cenzura niemiecka dopuszczała „Kurjera” na rynek warszawski. Rzucano się nań jako na źródło najlepszych informacji i najswobodniejszego rzecznika swych uczuć. Cenzor Cleinow świetnie się orjentował w roli „Kurjera Poznańskiego” na tworzenie się nastrojów społeczeństwa. Niedługo niestety zeń zerpano. Brutalny zakaz przemocy wzbrowił przystępu „Kurjerowi” do stolicy.

Dzisiaj zaś gdy „Kurjer” wszedł znów na rynek stolicy wchodzi z nim równocześnie opinia najzdrowszej dzielnicy polskiej. Witamy go tutaj całym sercem.

STARY POZNAŃCZYK.

Na froncie wyborczym

Rozpisanie wyborów w Swarzędzu

Starosta powiatowy poznański pismem z dnia 26 października r. b. zarządził wybory do rady miejskiej w Swarzędzu na dzień 26 listopada.

Przewodniczącym głównej komisji wyborczej mianowano p. Leona Prawdzica-Szczawińskiego, em. naczelnika,

Wybory do rady miejskiej w Jarocinie

W dniu 27 października ogłosił starosta powiatowy w Jarocinie zarządzenie o wyborach do rady miejskiej, które się odbędą w dniu 26-go listopada. Miasto zostało podzielone na 4 okręgi wyborcze i cztery obwody głosowania.

Przewodniczącym głównej komisji wyborczej mianowany został adw. Józef Kąkowski, zastępcą dr. Kazimierz Finowicki. Członkami mianowano pp. Kurzawskiego, Lisa, Basińskiego i Świerkowskiego. Na obszar całego miasta przypada 16 radnych, każdy okręg wybiera 4 radnych. Przewodniczącymi poszczególnych okręgów mianowani zostali: okręg I — p. Ludwik

a jego zastępcą p. Stanisława Drynkowskiego, mistrza stolarskiego.

Miasto tworzy jeden okręg wyborczy z dwoma obwodami głosowania. Radnych wybieranych będzie dwunastu.

Zaremba, okręgu II — p. Józef Mikołajewski, okręgu III — p. Stanisław Jopp, okręgu IV — dr. Feliks Mróz.

Według najpewniejszych informacji zgłoszone zosta- dwie listy: „sanacyjna”, oraz lista Obozu Narodowego grupująca w sobie cały Jarocin narodowo myślący.

Wiadomość o kompromisie, zawartym między „sanacją” a zarządem Towarzystwa Właścicieli Nieruchomości wywołała w kołach właścicieli nieruchomości wielkie wzburzenie. Ogół ich zdecydowanie sympatyzuje z Obozem Narodowym, a nie z „sanacją”.

Podział Inowrocławia na okręgi wyborcze

Miasto Inowrocław podzielone zostało na 6 okręgów wyborczych, ogólna liczba radnych wynosi 32.

Podział okręgów przedstawia się następująco:

Okręg I wybiera 4 radnych. Składa się z 1 obwodu, obejmującego ulice: Dworcową, Kruśliwiecką, Poprzeczną.

Okręg II wybiera 4 radnych. Składa się z 1 obwodu, obejmującego ul. Łucjana, Dworzec, ul. Magazynową, Dubienkę, Okrężną, Jakóba, Domki Strażników i Pakoską od ul. Jakóba do Okrężnej.

Okręg III wybiera 5 radnych. Składa się z 2 obwodów.

Obwód I obejmuje ul. św. Ducha, Szkolną, Andrzeja, Małą Andrzeja, Szymborską, Targowisko i Kasztanową.

Obwód II obejmuje ul. Lipową, Marulewską, Cegielnę, Kątną, Kilińską, Krótką, Walową.

Okręg IV wybiera 7 radnych. Składa się z 4 obwodów.

Obwód I — ul. św. Wojciecha, Nowe Ogrody, Jacewska.

Obwód II — ul. Polna, Panny Marii, Dzielowa, Toruńska, Plebanka, Stare Miasto, Młyńska.

Obwód III — ul. Orłowska, Przypadek, Cmentarna, Mała Cmentarna.

Obwód IV — ul. Błonie.

Okręg V wybiera 5 radnych. Składa się z 2 obwodów.

Obwód I — ul. Poznańska, Stara Poznańska, Kurowa, Mikoszyn, Ma-

tywy, Świętokrzyska, Zapadla, Rabiniek, Rabiniska, Podgórna, Stare Wodociągi (stacja).

Obwód II — ul. Kasztelańska, Rybnicka, Mała Rybnicka, Szeroka, Rzeźnicka.

Okręg VI wybiera 7 radnych. Składa się z 4 obwodów.

Obwód I — pl. Klasztorny, Sokolnia, Kościuszkowski, Kościelna i Królowej Jadwigi.

Obwód II — św. Mikołaja, Wikaryjka, Studzienna, Kołaczek, Grodzka, Jasna, Pakoska od ul. Okrężnej do granicy miasta, Aleje Powstańców, Przy Stawku, Al. Sienkiewicza, Bratniej, Zbychora, Ustronie, Wilkońskie-go, Boczna.

Obwód III — Rynek, ul. Farna, Paderewskiego, Podzamcze, Staszica, Solankowa.

Obwód IV — Plac Jana Kaspro-wicza, ul. Średnia.

Niepoczytalne wybryki „Legjonu Młodych”

Nowe ataki na duchowieństwo

Z Zakopanego donosi Katolicka Agencja Prasowa:

W dniu 14 ub. m. odbyło się pod protektorem p. Macieja Korniańskiego starosty nowotarskiego, organizacyjne zebranie „Legjonu Młodych” w Zakopanem. Na zebraniu tem referował sprawę założenia „L. M.” delegat okręgowy komendy „L. M.” z Krakowa. Zaatakował on ostro zawarty z Watykanem konkordat polski oraz kler katolicki. Między innymi wyraził się, że „konkordat jest jednym z najhaniebniejszych traktatów, który stawia Polskę w podobnym stosunku jak kolonie wobec państwa mandatowego”. Powoływał się także na statut organizacyjny „L. M.” cytując miejsca,

które zalecają walkę z klerem katolickim i oświadczył, że walkę tę „Legjon Młodych” prowadzić będzie na naczelnym miejscu, nie cofając się przed żadnymi środkami.

Rzecz dziwna, że wystąpieniom tym, wrogim Kościołowi Katolickiemu, przysłuchiwali się obecni na sali: p. Małachowski, szef bezpieczeństwa z Krakowa, p. Dobrodziński, dyr. szkoły przemysłowej, p. Meyer, prezes „Strzelca” i inni.

Wobec tych jawnych wystąpień antykatolickich ze strony przedstawicieli „Legjonu Młodych” spodziewać się należy, że społeczeństwo katolickie zajmie wobec tej organizacji należne stanowisko.

Nie usłuchali

Zjazd delegatów Związku Niższych Pracowników Pocztowych, odbyty w Bydgoszczy, miał momenty wysoce charakterystyczne. Związek ten powstał przed dziesięciu laty, jako organizacja odrębna od Związku Urzędników Pocztowych. Obecnie pewne czynności zabiegają bardzo energicznie o to, aby Związek Niższych Pracowników przylączył się do Związku Urzędników; uciekały się nawet do groźb wobec działaczy Związku, jak stwierdzili jednomyślnie na niedzielnym zjeździe poseł Wojciechowski i senator Mozgala obaj z BB.

Na zjeździe tym zabierał głos przedstawiciel ministra poczty i telegrafów, p. Starzyński, i nawoływał, aby niżej pracownicy pocztowi podporządkowali się organizacji urzędniczej.

Ta różnica zdań między reprezentantem rządu a „sanacyjnymi” „suwerenami” obudziła powszechne zainteresowanie, tembardziej że spodziewano się wypłynięcia na zjeździe wniosku o przyłączenie Zw. Niższych Pra-

cowników do t. zw. Związku Zawodowych, przekuwającego wszystkie organizacje zawodowe na polityczno-„sanacyjne”.

Istotnie wniosek taki wypłynął, lecz przepadł. Odrzucono go dużą większością głosów. Również ani słuchać nie chcieli delegacji niższych pracowników pocztowych ołączeniu się ze Związkiem Urzędników, a poszczególni mówcy podnosili w dyskusji nad tą sprawą, że chodzi tu przede wszystkim o majątek Związku, wynoszący zgorą sto tysięcy złotych.

Bóle reumatyczne
artretyczne, neuralgiczne
usuwa szybko przez zmydlenie
Balsam Bengalski
karpinkiego

Tr 538

Ch. D. wobec wyborów samorządowych

Warszawa (Tel. wł.) Sekretariat Chrześcijańskiej Demokracji ogłosił nast komunikat:

Na zasadzie uchwały Rady Naczelnej z 22 października b. r. uzupełniającej uchwałę Komitetu Wyk. z 31 października b. r. zostało ustalone, że w nadchodzących wyborach samorządowych zarówno miejskich jak i wiejskich Ch. D. ani jej członkowie, ani zwolennicy nie mogą wchodzić w żadne kompromisy wyborcze z obozem sanacyjnym.

Tam, gdzie to jest możliwe zaleca się, aby władze lokalne Ch. D. nawiązały kontakt i ewentualnie złożyły wspólne listy ze Stron. Narodowem, Stron. Ludowem, lub Narodową Partją Rob. W miejscowości zaś gdzie sojusz wyborczy okaże się niemożliwy, Ch. D. pójdzie do wyborów samodzielnie, wystawiając własne listy.

Uchwała powyższa obowiązuje wszystkie władze i wszystkich członków Polskiego Stronnictwa Ch. D.

W oczekiwaniu czterech kanonizacji

Luiza de Marillac, Marja Micaela, Bernadetta Soubirous i Joanna Antida Thouret

Miasto Watykańskie (KAP) W obecności Ojca św. odczytano dekret stwierdzający cuda, przedstawione dla kanonizacji błog. Luizy de Marillac, wdowy Legras.

Ojciec św. przypomniał charakterystyczne cechy życia błog. de Marillac, cud pracowitości, miłosierdzia i szlachetności. Z jej inicjatywy powstała instytucja Córek Miłosierdzia, o których św. Wincenty a Paulo mawiał, że żyjąc pośród świata, za klasztor swój obrały izby chorych, za cele zakonne — cele więziń, zamiast ciszy klasztornej — gwar ulic miasta i niepokój sal szpitalnych, za klauzurę — posłuszeństwo, za kratę klasztorną — bojaźń bożą, za welon zakonny — skromność. Wydawało się rzeczą niemożliwą, by cud ten wypełnił się i wielkie przyniosł w ciągu wieków owoce, a jednak świadczy o tem dziedzictwo duchowe Błogosławionej. Dziś Córek

Miłosierdzia jest tysiące, które codzień rozsiane w czterech tysiącach domów po całym świecie, odnawiają cud miłosierdzia składany zdumionej ludzkości.

Poprzedniego dnia w obecności Ojca św. odbyło się zebranie w Kongregacji Obrzędów w celu rozpatrzenia cudów przedstawionych dla kanonizacji błog. Marji Micaeli od N. Sakramentu, Hiszpanki, założycielki zgromadzenia Sióstr Nieustającej Adoracji. Kanonizacja tej błogosławionej nastąpi prawdopodobnie wiosną roku przyszłego.

W związku z konsystorzem, wyznaczonym na dzień 10 listopada r. b. w celu zasięgnięcia opinii kardynałów i episkopatu w sprawie kanonizacji błog. Bernadetty Soubirous i błog. Joanny Antidy Thouret, prefekt Cere-monij Apostolskich rozesał instrukcję co do przebiegu tego konsystorza.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Dolar

Dolar bawi się w yo-yo, raz opadając w dół, raz idąc w górę. Zabawa ta — o dziwo! — jest dość pouczająca. Trzeba wnikać w tajniki techniki walutowej, by zrozumieć, czemu spowodowane są ustawiczne skoki dolara.

Pierwsza faza półrocznej historii spadku waluty amerykańskiej jest nam dobrze znana, gdyż niejednokrotnie o niej na tym miejscu pisaliśmy. Wiemy więc, że Stany Zjednoczone porzuciły parytet złota w tym celu, aby spowodować ucieczkę od pieniądza do towaru i w ten sposób ożywić produkcję, zmniejszyć bezrobocie i przemoc kryzysu. Eksperymenty udało się. Dolar spadł o mniej więcej 15 procent. Nastąpiła zwyżka cen towarów i wzrost produkcji. Ale efekt spadku dolara okazał się krótkotrwały. Co gorzej, dolar zaczął wspinać się ku górze, co groziło fiaskiem akcji antykryzysowej, podjętej przez Roosevelta.

Aby temu zapobiec prezydent Stanów Zjednoczonych uzyskał od Kongresu pełnomocnictwo do ustawowej stabilizacji dolara na poziomie do 50 proc. Uchwała Kongresu spowodowała ponowną zniżkę dolara, o co właśnie chodziło. Zniżka była skutkiem ucieczki od dolara, którego Amerykanie wyzbywali się, chcąc się uchronić przed skutkami postępującej dewaluacji. Dolar oscylował około punktu: 6 złotych za 1 dol. Bywały odchylenia w dół i w górę, które tłumaczyły się zmiennością popytu na dolara. Raz popyt na niego rósł, raz opadał, zależnie od nasilenia płatności gospodarczych.

Przejdźmy więc do mówienia o faktycznej (w przeciwieństwie do prawnej) stabilizacji dolara. Ale nie trwało to długo. Mniej więcej trzy tygodnie temu, dolar zaczął ponownie piąć się ku górze: 6,15 — 6,25 — 6,35, a nawet przez jeden dzień: 6,50.

Jakie były powody tego wzrostu kursu? Wymienia się ich kilka. Tak więc mówi się, że New-York, działając na zniżkę franka francuskiego, począł rzucić na głównych giełdach pieniężnych większe ilości waluty francuskiej, skupując jednocześnie dolary i podbijając ich kurs. Mówi się dalej, że w związku z wystąpieniem Niemiec z Ligi Narodów — kapitały amerykańskie rozpoczęły częściowy odwrót z niespokojnej i niebezpiecznej Europy. Mówi się wreszcie, że na zwyżkę dolara oddziaływało przekonanie, iż waluta amerykańska odbyła jeśli nie całą drogę dewaluacji, to niewątpliwie główną jej część.

Fakt faktem, dolar znów drapał się wwyż. Dopiero w ubiegłym tygodniu tendencja zwyżkowa zatrzymała się. Wpłynął na to najwięcej prez. Roosevelt, który w ostatnim swoim przemówieniu przedstawił plan monetarny, wypowiadając się za zmianą wartości złota i za posiadaniem dolara nieustabilizowanego, lecz o kursie kontrolowanym na podstawie poziomu cen artykułów przemysłowych. Reakcją na to przemówienie był silny spadek dolara na głównych giełdach pieniężnych.

Innymi słowy: dolar ma nadal służyć do podwyższania cen towarów w Ameryce. Mówi się już o operowaniu dolarem na poziomie 50 proc. dotychczasowego parytetu złota. Czy to wystarczy do wywołania odpowiedniej zwyżki cen? Niewiadomo!

Faktem jest, że do stycznia 1934 r. Roosevelt będzie musiał zakończyć swoje eksperymenty dolarowe, bowiem w tym miesiącu zbierze się Kongres i wygasną pełnomocnictwa prezydenckie.

Krótkie informacje gospodarcze

— 19. b. m. wyjechał z portu gdyńskiego polski statek transatlantyczny „Kościuszko” do New Yorku, zabierając na swym pokładzie około 400 pasażerów oraz ładunek około 1000 tonn drobnicy i pocztę.

— Włochy rozpoczęły budowę czterech nowych okrętów handlowych o ogólnym tonnażu 30.000 tonn.

— 1 listopada br. banki włoskie obniżyły stopę procentową od bieżących rachunków lirowych do 2 proc. w stosunku rocznym.

— Banca d'Italia wypuszcza w najbliższych dniach 50-cio lirowe banknoty nowego typu.

**KRESY WSCHODNIE CZEKAJĄ
NA KUPCA I RZEMIEŚNIKA
Z WIELKOPOLSKI I POMORZA!**

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Opłaty od podań o zezwolenie na przywóz surowców.** Związek Izby uznał za celowe ujednolicenie opłat pobieranych przez Izby handlowe od podań o zezwolenie na przywóz surowców. Związek Izby uchwalił zalecić Izbom pobieranie tych opłat w następującej skali: od podań do wartości do 5000 zł 5 zł, od podań do wartości 10000 zł 10 zł, od podań do wartości do 20000 zł 20 zł, od podań do wartości do 30000 zł 30 zł, od podań do wartości do 40000 zł 40 zł, od podań do wartości do 50000 zł 50 zł. Najwyższa dopuszczalna stawka wynosić winna 50 zł. (1)

Z KRAJU

(k) **Echa likwidacji Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.** W związku z likwidacją Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy min. przemysłu i handlu Zarządy ogłosił w nr. 252 „Monitora Polskiego” zarządzenie w sprawie przejścia radców zniesionej Izby do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu i Gdyni. Na mocy tego zarządzenia, radca wie Bolesław Kasprzowicz, Kittel Zdzisław, Mańczak Stanisław, Płoszyński Makary i Trzaskowski Edward przeszli do sekcji przemysłowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu; do sekcji handlowej zaś tej Izby radcowie: Bykowski Sylwester, Grupiński Stanisław, Kościelicki Telesfor, Miśdałek Zygmunt i Śmielecki Antoni. Do sekcji przemysłowej Izby Przem. - Handlowej w Gdyni przeszli radcowie: Beier Edmund, inż. Ciszewski Stefan, Jankowski Maksymilian, Kuta Władysław, dr. Lewy Leopold, Maryński Marceł, Namysłowski Władysław, Piliński Antoni, inż. Siemiradzki Franciszek i inż. Toloczko Władysław; do sekcji handlowej zaś radcowie: Bukolt Adam, Kryszkiewicz Kazimierz, Nagel Stanisław, Nowak Ignacy, Nowakowski Wawrzyn, Rzymkowski Zefiryn, Stobiecki Roman, Strzelecki Stanisław, Szmańda Władysław i Woda Stanisław.

(k) **Jarmark wełny w Poznaniu.** 31 października br. odbył się na terenie Targów Poznańskich jarmark wełny. Ogółem zgłoszono 88 partij wełny, pochodzącej z 10 województw kraju, wagi ogólnej około 36000 kg. W czasie 1. tacji sprzedano 77 partij wagi około 30.000 kg na sumę około 82.000 zł. Najwyższa cena, osiągnięta za 1 kg, wynosiła 3,45 zł. Cena przeciętna była 2,85 zł.

(k) **Wydatki na premijowanie wywozu artykułów rolniczych.** W ostatnich 4 latach gospodarczych, łącznie z rokiem 1932/33, wydał skarb państwa na premijowanie wywozu artykułów rolniczych tytułem t. zw. zwrotu cała 139.550.000 zł z czego największą część, bo przeszło 94.000.000 zł, przypada na zboże, produkty przemiału i słoć następnie 40.718.000 zł na premijowanie bekoniów i szynek i wreszcie 3.682.000 zł na ułatwienie wywozu masła. Mniejsze pozycje przypadają na len i pakulę, mięso i przetwory mięsne. System zwrotu ceł w zakresie artykułów rolnych obowiązuje obecnie tylko w odniesieniu do zbóż, produktów przemiału i słoć, masła oraz len i pakulę lnianych. Natomiast zniesiono z dniem 1 września zwrot cała w zakresie bekoniów i szynek, przetworów mięsnych oraz mięsa. W to miejsce została jednak przyniesiona na podstawie uchwały rady ministrów z dnia 25 sierpnia b. r. kwota 7.721.000 zł, przeznaczona na popieranie wywozu w tym zakresie. Częściowo na ten cel mają być także obrócone wpływy z funduszu interwencyjnego, składającego się z podatku od uboju, oraz 10 procentowego dodatku do podatku gruntowego i przemysłowego. Nadmienić przy tej sposobności jeszcze należy, że wydane rozporządzenie o zakazie wywozu bekoniów, szynek, przetworów mięsnych oraz mięsa ma tylko formalne znaczenie, umożliwia bowiem reglamentację i organizację tego eksportu w pożądanym kierunku. (1)

(k) **Przedstawiciele wojewódzkich komitetów Funduszu Pracy zjadą się w Warszawie.** W celu nawiązania bezpośredniego kontaktu z wojewódzkimi komitetami lokalnymi Funduszu Pracy oraz dla omówienia spraw związanych z dotychczasową i przyszłą działalnością Funduszu Pracy, został zwołany na dzień 28 b. m. zjazd przedstawicieli wojewódzkich komitetów Funduszu Pracy. Porządek dzienny zjazdu przewiduje obrady nad palacemi zagadnieniami organizacyjnymi i programowymi Funduszu Pracy.

(k) **Zamorskie dostawy ziemniaków polskich.** W obecnej kampanji eksportowej polscy zainteresowani się wywozem ziemniaków na niektóre rynki zamorskie. Jak donosi Państwowy Instytut Eksportowy wysłane zostały wzory wraz z ofertami do Egiptu, Tunisu oraz Brazylii. Istnieje nadzieja, że już w bieżącej kampanji zostaną wysłane, chociaż w niewielkich może rozmiarach próbne partje ziemniaków do tych krajów.

(k) **Obniżka opłat portowych w Gdańsku.** Wykonując postanowienia polsko-gdańskiego porozumienia z dnia 18 września br., Rada Portu obniżyła m. in., celem przystosowania kosztów przeładunkowych portu gdańskiego do poziomu opłat portu w Gdyni taryfę portową w Gdańsku dla

statków o 40 proc. do 50 proc., opłaty zaś za przeładunek w rta, drzewa itp. o 50 procent. Obniżka opłat za pilotaż dochodzi do 68 proc.

(k) **Wystawa eksponatów „Dobrego Eksportu”.** Państwowy Instytut Eksportowy zorganizował w b. r. po raz pierwszy konkurs pod hasłem „Dobry Eksport” który miał na celu wykazanie wpływu, jaki wywiera transport zamorski oraz opakowanie towaru na jakość wywożonych produktów. Przesyłka złożona z 21 pakunków, zawierających różne wytwory, przedewszystkiem artykuły spożywcze odbyła w okresie od kwietnia do października b. r. na statkach American Scant Line podróż morską między Gdynią — New Yorkiem — Rio de Janeiro — Buenos Aires — New Yorkiem i Gdynią. Przesyłka została odesłana już z Gdyni do Warszawy, gdzie jednocześnie były zamagazynowane duplikaty przesyłek przez cały wyżej wymieniony okres. Po przeprowadzeniu przez specjalny komitet porównawczy oceny jakościowej produktów, które wzięły udział w konkursie, oraz tych, które pozostały w Warszawie zostaje urządzona w Państwowym Instytucie Eksportowym wystawa, na której wytwórcy tych artykułów oraz inni zainteresowani eksporterzy będą mogli obejrzeć wszystkie eksponaty, jakie nadesłane zostały do konkursu.

Z ZAGRANICY

(z) **Nowa ustawa i nowy statut Banku Rzeszy.** Bank Rzeszy na nadzwyczajnym walnem zgromadzeniu przyjął zmienioną przez gabinet ustawę bankową z 30 sierpnia 1924 roku wraz z nowym statutem Banku Rzeszy.

(z) **Przemysłowy kartel drutu w Niemczech.** Minister gospodarstwa Rzeszy wydał dekret polecający przystąpienie wszystkich outsiderów do kartelu drutu. Jednocześnie dekret ministerjalny zabrania w ciągu roku uruchamiać nowe fabryki drutu. W ten sposób zakończona została w Niemczech walka konkurencyjna w przemyśle drucianym.

(z) **Import koni do Szwajcarii.** 15 października b. r. zniesiony został zakaz przywozu koni do Szwajcarii, co otwiera nowe widoki dla eksportu koni z Polski na rynek szwajcarski.

(z) **Liczba zatrudnionych w Ameryce spada...** Według danych Federal Board liczba zatrudnionych w przemyśle w okresie października wykazała spadek. Od czasu rozpoczęcia przez Roosevelta kampanji o odbudowę gospodarczą i utworzenia NIRA zjawisko spadku zatrudnienia wystąpiło po raz pierwszy.

(z) **Związek Kupców Polskich w Brazylii.** Po długich wstępnych pracach został założony w Porto Allegre Związek Kupców Polskich przy Związku Zrzeszeń Polskich w Rio Grande do Sul. Pierwszym prezesem Związku Kupców został wybrany p. Zygmunt Przedmolski. Związek ma za zadanie organizację kupiectwa polskiego na terenie Brazylii oraz nawiązanie kontaktu handlowego z Polską.

Kilka pomysłów reklamy sklepowej

Różne pory roku nadają się do różnego rodzaju kampanji reklamowej. Stąd istnieją owe znane szerokiemu ogółowi publiczności: „białe tygodnie”, „tygodnie zabawek”, „sprzedaże na sezon”, „wyprzedaże posezonne”, „sprzedaże p. n. „powrót do szkół” i t. p.

Jednak pomiędzy temi ustalonymi okresami wzmoczonej działalności okresowej są chwile szkodliwego bardzo dla finansów sklepu — zastoju.

Należy dążyć przeto, aby każdy sklep mógł stale bez przerwy sprzedawać.

W Ameryce znane są specjalne niektóre sposoby, wpływające jakoby świetnie na prosperity przedsiębiorstwa. Urządza się np. sprzedaż 4 wyrobów, co tydzień innych, jako „jedyńych 4 okazji bezkonkurencyjnych”.

Przeprowadza się niekiedy sprzedaż reklamowe za określoną sumę pieniędzy, wystawiając np. na witrynie sklepowej w ciągu 3 dni — 3 wyroby z 3 dziesięć premiami dziennie.

Znaną jest też w Ameryce sprzedaż t. zw. artykułów zgrupowanych, jak np. kompletów dla pań, składających się z kapelusza, szala i torebki, zrobionych z jednakowego materiału. (Nowość, która niejednokrotnie pojawia się u nas).

Taką samą sprzedaż reklamową stosują w Ameryce do artykułów biurowych, perfumeryjnych, galanterijnych i t. d.

Wypróbowanym środkiem na zwiększenie sprzedaży są również urządzane często w Ameryce t. zw. konkursowe dni sprzedaży.

Pierwszorzędni znawcy bussinesu

wiele uwagi poświęcają badaniu psychologii nabywcy. W wyniku badań tych doszli m. in. do wniosku, że klienci są z natury ośpali i bierni. Chcac ich zmusić do zainteresowania swymi wyrobami, trzeba starać się ich rozruszyć, trzymać o ile możności w napięciu i umiejętnie skupiać uwagę przez coraz to nowe, ciekawe, różnorodne imprezy, wciąż nowe i nowe tricki reklamowe. Doświadczenie uczy jednak, że największe znaczenie posiada umiejętna reklama w pismach codziennych o dużym nakładzie.

Kronika słowiańska

Jugosłowiański Dom Akademicki w Pradze.

W Pradze nastąpiło uroczyste otwarcie jugosłowiańskiego Domu akademickiego, nazwanego Collegium króla Aleksandra. Dom mieści się w nowobudowanym czteropiętrowym wielkim gmachu i należy do największych domów akademickich w całej Czechosłowacji. Na otwarciu przemawiali przewodniczący komitetu budowy Zenkl, min. oświaty Derer, poseł jugosłowiański dr. Grizogono, który m. in. podniósł znaczenie gmachu dla współpracy kulturalnej czechosłowacko-jugosłowiańskiej i dla rozwoju duchowych możliwości, będących własnością rasy słowiańskiej, i poseł bułgarski w Pradze Panče Dorev, życząc, by nowy dom był siedzibą ducha szerokiej słowiańskiej solidarności i wyrazem jedności słowiańskiego serca i jednej słowiańskiej krwi.

„Poznaj ziemie słowiańskie”.

„Jednota slovanských zen” w Pradze urządza pod powyższym hasłem w pałacu Clam Gallasa wystawę krajoznawczą Czechosłowacji Polskiej i Jugosławji. Wystawa otwarta będzie do 19 listopada, poczem ma odbyć wędrowkę po innych miastach Czechosłowacji, a w danym razie i po Polsce, Jugosławji oraz Bułgarii.

„Halka” na scenach słowiańskich.

Moniuszkowska „Halka” wystawiona będzie w ciągu listopada r. b. na czterech scenach słowiańskich, mianowicie: w Bernie z udziałem Wiktora Bregy, w Balogrodzie z udziałem Drabika oraz w Lublanie i Zagrzebiu z udziałem Wragi.

Położenie Jugosłowian we Włoszech.

Senat jugosłowiański obradował w tych dniach nad konwencją zawartą pomiędzy Jugosławją a Włochami w kwestji systematyzacji interesów majątkowych w byłej Istrii. Podczas dyskusji zabrał głos jugosłowiański senator Dinko Trinaestić, który oświadczył, że z ciężkim sercem zabiera głos w tej sprawie, bowiem przypomina mu się bolesne chwile. Przypominał, że państwo włoskie w pakcie z roku 1927 uroczyście zagwarantowało prawa mniejszości jugosłowiańskiej we Włoszech, ale że Włochy nie spełniają warunków i zobowiązań.

Jugosłowianie we Włoszech pozbawieni są nie tylko praw politycznych, ale i ludzkich. Smutnem jest, że tak dzieje się w państwie, które chlubi się swą dwutyścioletnią kulturą. W roku 1927 Włochy potrzebowały współpracy Jugosławji i zagwarantowały wszystkim Jugosłowianom w swych granicach pełne prawa obywatelskie. Tymczasem rząd i władze kościelne prawa te depczą i starają się wszelkimi sposobami wynarodowić jugosłowiańską mniejszość, złać ją na duchu i wypłenić język jugosłowiański.

Śmiertelność niemowląt w poszczególnych krajach

Główny Urząd Statystyczny opracował zestawienie, dotyczące śmiertelności niemowląt w poszczególnych państwach. Jak wynika z tego zestawienia, w Polsce zmarło w I kwartale r. b. 34.033 niemowląt, w Niemczech 22.420, we Francji 15.928, w Anglii 12.469, w Czechosłowacji 11.523, na Węgrzech 7.570, w Kanadzie 4.723, w Holandji 2.516, w Australji 1.099.

Najmniejszą śmiertelność niemowląt zanotowano w Australji, mianowicie 3,9 zgonów na 100 urodzeń żywych. W Holandji śmiertelność wynosiła 5,8, w Anglii wraz z Walją 8,4, w Kanadzie 8,5, we Francji 9, w Niemczech 9,1, w Czechosłowacji 15,3, w Polsce 15,4, na Węgrzech 16.

W ostatniej chwili

W niedzielę, dnia 5 listopada o godzinie 10,15 Radio Polskie transmitować będzie na wszystkie rozgłośnie Mszę św. z katedry poznańskiej, w czasie której z okazji „Dnia Opieki nad Rodakami na Obczyźnie” wygłosi okolicznościowe kazanie delegat J. Em. ks. kardynała Prymasa ks. dr. Stanisław Janicki.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Piątek, 3 listopada 1933

Słońce: wschód 6.50; — zachód 16.20; —
długość dnia 9 godz. 30 min
Księżyc: wschód 16.10; — zachód 8.28; —
po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 5 st C., pochmurno wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 745 mm — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 6 st C., najniższa plus 1 st C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Odnego: Dziś — 0.16 m.

Kal. rzek: Hubert B.; jutro Karol Boro meusz.

Kal. słow.: Chwaliśław; jutro Mściwoj.

Z POZNANIA

— **Na podwórko „sanacyjne”.** Stwierdzamy, że Związek b. Ochotników Wojsk Włp. 1918-20 dał się wciągnąć do „sanacyjnej” federacji. Obiecanki, cacanki zniechęciły szereg ludzi tej organizacji w szeregi w gruncie rzeczy sobie obce. Oby ich nie spotkał srogi zawód!

— **Kradzieże i włamania.** Przy ul. Jasnej 13 dopuszczono się kradzieży z włamaniem w mieszkaniu p. Alfreda Rotholca. Włamywacze zabrali p. Rotholcowi ubranie czarne i parę spodni. — P. Władysława Kosmańska (ul. Kościelna 20) doniosła policji o kradzieży oryginalu cesji na 700 złotych, podpisanej przez p. Franciszka Paczkowskiego, (kl.)

— **Aresztowania.** Jako podejrzanego o kradzież z włamaniem aresztowano 19-letniego robotnika Mariana Cichego (ulica Piaskowa 8) i 29-letniego Zygmunta Wrobla (ul. Piaskowa 4). — Jako podejrzanego o oszustwo i kradzież maszyn do pisania na szkło p. Kolińskiej (ul. Kantaka 5) aresztowano Maksymiljana Starczewskiego z zawodu drogerzystę, zam. przy ulicy Szamarzewskiego 36 (kl.)

— **Pożar w fabryce cukierków.** Jednej z ubiegłych nocy powstał ogień w fabryce wafli i cukierków na Chwaliszewie nr. 68. Spaliły się worki z mąką i inne przedmioty, wartości 30 zł. Pożar powstał od pieca, przy którym stały worki z mąką. (kl.)

— **Brutalne pobicie i poranienie.** — Przy dobieraniu klucza w domu przy ul. Półwiejskiej 26 doszło do krwawego zajścia, któremu zajęła się policja. Wieczorem mieszkający tam Kazimierz Zieliński uśiłował dopasować klucz do zamku w ustępie. Czynność tę zauważył właściciel domu, mistrz kowalski p. Kmiecinski, który poleciał swemu pracownikowi Rudolfowi Opiole, by Zielińskiemu przeszkodził przy tej robocie. Zieliński rzucił się z nożem na Opiole i poranił go bardzo ciężko. Przybiegli jeszcze ojciec Zielińskiego, Józef; ojciec z synem poranili Opiole tak brutalnie, że utracił on przytomność. Ciężko poranionego opatrzyło Pogotowie Lecznicze (55-55) i przewieziono go w stanie ciężkim do szpitala miejskiego. (kl.)

— **Samobójstwo służącej.** Gazem świetlnym zaszła się 26-letnia Stanisława Czwardon, zatrudniona jako służąca u prof. dr. Borowickiego przy ul. Północnej 10. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej. Powód rozpaczy: węgla kręku nie został stwierdzony (kl.)

— **Z targu.** Dnia 3 b. m. na placu Sapieżyńskim placowano:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3.00—3.40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3.40—3.80 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za 1 litr śmietany 1.40—1.70 zł; 1 litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 1.50—1.60 zł.
Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.80—1.90 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.60—2.00 zł; wołowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.40 zł; koziny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.30—1.60 zł; smalec 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.50 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; geś 4.00 do 6.50 zł; para gołębi 1.00—1.20 zł; indyk 3.50 do 6.00 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 1.00 do 1.25 zł; zając 2.50—3.25 zł; para kur czat 2.50—3.50 zł; bażant 1.80—2.00 zł.

Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 8 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 pecek pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; główka zielonej sałatki 8—10 gr; 1 kg rabarbaru 10—20 gr; pecek marchwi 10 do 15 gr; 1 kg pomidorów 40—60 gr; 1 kg fasoli 30—40 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.20—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.20—2.40 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg karasia 0.80 do 2.00 zł; 1 kg węgorza 3.20—4.00 zł; 1 kg karpia 2.00—2.40 zł; za ryby śnięte placowano 40—60 gr mniej; mendel raków 0.80 do 3.00 zł.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; borowików 1.00—2.00 zł; kurków 0.80—1.00 zł; nieczarnak 0.60—0.80 zł; maślaków 20—50 gr; rydzów 1.60—2.40 zł; zielonek 15—25 gr; podpieńnek 30—40 gr; innych grzybów 40—80 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1.60—2.40 zł; 1 kg jabłek 40—90 gr; 1 kg borówek (brzoskwinie) 1.00—1.20 zł; 1 kg gruszek 30—60 gr; 1 kg orzechów włoskich 2.40—3.00 zł; laskowców 2.00 zł.

Targ ożywiony. Duży dowóz drobiu. Masło nieco tańsze. (hu.)

Tania a mimo to doskonała — jest
pasta do zębów NIVEA

Duża tuba kosztuje tylko zł. 1.50, mniejsza zł. 1.00
Skuteczność swoją zawdzięcza pasta do zębów NIVEA
wyborowym surowcom a przytem jest oszczędna
w użyciu i wyróżnia się znakomitą smakiem.

Polski produkt firmy: PEBECO, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Fig. 5 207-N. 11.56

Z POZNAŃSKIEGO

— **BARGIN** (Akademja). W ubiegłą niedzielę odbyła się w naszej parafii akademja ku czci Chrystusa Króla, na której okolicznościowy referat wygłosił nauczyciel, p. Bartek poczem udano się w uroczystej procesji na Górę św. Wojciecha, by złożyć hołd Najśw. Sercu Jezusowemu.

— **CZARNKÓW.** (Akademja). W ub. niedzielę, jako w święto Chrystusa Króla, odbyła się po sumie w sali „Strzechy Ogrodowej” uroczysta akademja. Okolicznościowe przemówienie wygłosił ks. kanonik Swinarski.

— (Nieszczęśliwy wypadek). 1 bm. w godzinach wieczornych powracał od strony Sarbi w kierunku Czarnkowa wóz z pasażerami. Z niewiadomej przyczyny spłoszył się nagle koń. Wśród pasażerów powstała panika w rezultacie której p. B. wypadł na jezdnię odnosząc potłuczenie na ciele oraz szereg dotkliwych ran. — (Z gimnazjum miejskiego). W tych dniach odbyło się pod przewodnictwem p. Kłery zebranie rodzicielskiego koł. szkolnego. P. prof. Długas wygłosił obszerny referat p. t. „Czego szkoła oczekuje od rodziców”.

— (Przedstawienie amatorskie). Ruch liwe S. M. P. odegra w nadchodzącą niedzielę w sali „Strzechy Ogrodowej” przed stawienie p. t. „Handlarz uliczny”.

— **GEBICE.** (Obchód Chrystusa Króla). Staraniem tutejszego koła Akcji Katolickiej odbyło się w święto Chrystusa Króla uroczyste nabożeństwo, poczem w sali Domu Katolickiego uroczysta akademja.

— (Kradzieże). Nieznani złodzieje skradli z zagrody kolonisty Buffiego w Dzieżdzynie 6 gęsi oraz 6 indyków.

— **JAROCIN.** (Z kroniki policyjnej). W ub. tygodniu włamali się nieznani sprawcy do Młeczarni Spółdzielczej w Kotlinie, gdzie skradli pas transmisyjny wartości 2000 zł. Podczas pościgu włamywacze porzucili pas na polu.

— (Pieniądze w sienniku). Wojciechowski Jan, gospodarz w Fabianowie, przechowywał swoje uciulane grosze w sienniku. Wykrył to jego sługa 14-letni pastuch Henryk Wandlant, pochodzący z Daszla pow. Turek, zabral 170 zł i ułotnił się w niewiadomym kierunku.

— **JUTROSIN.** (Święto Chrystusa Króla). Dzień Katolicki rozpoczął uroczyste nabożeństwo, które odprawił ks. Banaśzak; podniósł kazanie wygłosił ks. prob. Drajwa, poczem odbyła się uroczysta akademja zorganizowana przez miejscowy Komitet Akcji Katolickiej. Odczyt na temat nowoczesnego pogaństwa i walki z nim wygłosił p. Stanisław Sobański.

— **MUROWANA GOŚLINA.** (Uroczystość ku czci Chrystusa Króla). Z okazji Dnia Katolickiego odprawił uroczyste nabożeństwo z kazaniem miejscowy ks. proboszcz. Po południu odbyła się akademja. Referat wygłosił ks. wik. Kasior.

— **OBORNIK.** (Dzień Chrystusa Króla). Uroczystości Chrystusa Króla rozpoczęła się solenna msza św., poczem uformował się przed kościołem pochód, który udał się pod pomnik Najśw. Marij Panny. Następnie odbyła się akademja, którą za gail miejscowy proboszcz. Odczyt pod tyt. „Królestwo Chrystusowe na ziemi” wygłosił nauczyciel p. Teofil Matysiak. Referat p. t. „Rocznica zwycięstwa bitwy pod Wiedniem” wygłosił p. Ignacy Guszczynski.

— (Burza). 29 ub. mies. przeszła nad miastem nasza burza z huraganem. Na szczęście obyło się bez szkód.

— **ODOLANÓW.** (Niecodzienny wzrost). Z powodu zakazu powiatowego starostwa w Ostrowie nie zostanie otwarta w Odolanowie wystawa przeciwalkoholowa. W zakazie tym powołuje się starostwo na rozporządzenie Prezydenta o wy stawach i targach gospodarczych.

— **OSTRÓW.** (Uroczyste powitanie nowego pasterza). W ub. wtorek po południu przybył pociąg z Poznania nowo mianowany proboszcz naszej parafii ks. kap. Jarosz. Przed dworcem oczekiwały przybycia swego pasterza niezliczone tłumy wiernych, wśród których powszechną uwagę zwracały karne szeregi S. M. P.; na peronie zebrał się przedstawiciel na rafii, poszczególnych organizacji i cały

zarząd okręgowy S. M. P. Wysiadającego z pociągu przy dźwiękach orkiestry kolejowej ks. kanonik przywitał p. adw. Jan-kowski, poczem przed dworcem serdeczne słowa powitania wygłosił prezes okręgowy S. M. P., p. Fraszczak. Wśród niemiłkających okrzyków rozradowanej młodzieży odjechał ks. kanonik do kościoła parafialnego.

— (Osobiste). 4 bm. obchodzą srebrne gody małżeńskie pp. Jan i Bronisława z Bąków Mrozińscy.

— **POBIEZDZISKA.** Ub. niedzieli odbyło się zebranie komitetu T. C. L., połączone z wiecem oświatowym pod przewodnictwem p. rektora Boruckiego. Sprawozdanie z rocznej działalności komitetu złożyła p. dr. Bartłtowa. W dowód uznania za aktywną pracę zgromadzeni wybrali ponownie dotychczasowy zarząd do dalszego sprawowania swoich obowiązków. Piękny referat p. t. „Wolanie o nowego człowieka” wygłosił ks. dyr. T. C. L., dr. Milik.

— (Z życia Towarzystw). W ub. niedzielę odbyło się zebranie plenarne Tow. Powst. i Wojaków, któremu przewodniczył prezes, p. dr. Bartłt. Na porządku obrad był bardzo aktualny referat p. t. „Terenoznawstwo i służba polowa w terenie”.

— (Święto Chrystusa Króla). Akcja Katolicka urządziła w ub. niedzielę w sali p. Stachckiego akademję na cześć Chrystusa Króla.

— **RAWICZ.** („Wyssane z palca”). W notatce wczorajszej pod tym tytułem zaśnia przykra pomyłka. Chodzi mianowicie nie o p. Durzewskiego, lecz o niejakiego Hieronima Durskiego.

— **SOLEC KUJAWSKI.** (Opłakana doła eksmitowanego). Usunięty z mieszkania bezrobotny krawiec Antoni Bankowski skłcił sobie na Toruńskim Przedmieściu szalasa. W tem prymitywnym łagowisku żyje już od 2 tygodni, budząc powszechną współczucie.

— (Nanad). Na drodze między Czarnkowskim i Solcem niejacy Bobrowscy napadli na białego dzień na Górdęcha, pobili go i odebrali rower. Napastników aresztowano a rower po paru dniach odnalazł pewien rolnik zakopany w jego gruncie.

— **ŚMIGIEL.** (Kasandza oskarżony o znieważenie rządu polskiego). Ks. Boro-wicz wikariusz z Wielichowa, stanął w ub. czwartek przed sądem w Śmieciu, oskarżony o znieważenie rządu polskiego. Winy jego donarżono się w tem, że w wklepie publicznym z okazji rocznicy odzyskania niepodległości miał się wyrazić jakoby Polska sprzeniewierzyła się swemu miannu przedmurza chrześcijańskiego, gdyż rząd polski w którym zasiadają innowiercy i masoni utrudnia pracę kościelnej i organizacjom katolickim. Wyrok jeszcze nie zapadł.

— **TRZEMESZNO.** (Skutki nieostrożnego manipulowania bronią). W pobliżu Wądatowie bawili się lekkoomyślnie dwaj młodzieńcy bronią. Rezultat „zabawy” był taki iż Czesław Palacz postrzelił bardzo niebezpiecznie w klatkę nierstawa syna gospodarza 14-letniego Kazimierza Kawnierskiego, którego musiano odwieźć natychmiast do szpitala w Strzelnie. Ponadto Palacz ustrzelił sobie u lewej ręki duży palec.

— (Wielka kradzież). W ubiegłą sobotę popełniono zuchwałą kradzież u posiadacza folwarku p. Sylwestra Roszaka w Miatach. Złodzieje skradli garderobę męską 3 futry 2 zegarki i biżuterię wartości 4000 zł. oraz przeszło 650 zł gotówki. Śledztwo w toku.

— **WAGROWIEC.** (Włamanie). W nocy na 31 października zakradli się złodzieje do biur kasy chorych przy ul. Kościuszki. Włamywacze rozpruli już pierwszą ścianę kasę ocnitrowale, przy dalszych jednak manipulacjach spłoszył ich stróż. Policja prowadzi energiczne dochodzenia.

— **WRZEŚNIA.** (Procesy członków Z. M. N.). 31 ub. mies. toczyła się rozprawa przed sądem okręgowym na sesji wyjazdowej we Wrześni przeciwko członkom Z. M. N. pp. A. Pietrzydzę i Stefanowi Szypulskiemu z Borzykowa. Oskarżeni oni byli z art. 21 par. 1 k. k. Sąd okręgowy po rozpoznaniu sprawy skazał p. Pietrzydzę na 6 miesięcy więzienia, zaś p. Szypul

— **Do Warszawy za zł. 14.40.** Wyjazd 10 listopada, godz. 17.25 powrót 13 listopada rano. Zgłoszenia tylko ORBIS. Piac Wolności 9, tel. 52-18. nr 6342

skiego na 6 tygodni. Pietryga mimo, że dotychczas nie był karany sądowo, został natychmiast aresztowany i osadzony w więzieniu. Oskarżonych bronili bezinteresownie adw. Piotrowicz z Gniezna, którzy też wnieśli apelację.

— **ZERKÓW.** (Święto Chrystusa Króla). W ubiegłą niedzielę odbył się obchód ku czci Chrystusa Króla. Uroczystą mszę św. odprawił ks. dziekan Chrzan, poczem odbyła się akademja, na której okolicznościowe przemówienie wygłosił ks. wik. Polanowski.

— (Z akcji przedwyborczej). W ubiegły poniedziałek utworzył się w naszym mieście komitet wyborczy Obozu Narodowego. Przewodniczącym wybrano prezesa Związku Młodych Narodowców p. Latuskę.

— (Z życia „Sokoła”). 27 ub. mies. odbyło się w lokalu p. Byszkowskiego plenarne zebranie „Sokoła”. Odczyt na temat „10-lecie pracy prezesa Związku Sokolstwa Polskiego hr. Zamoyskiego” wygłosił p. Latusek.

Z BYDGOSZCZY

— **Z rady miejskiej.** Najbliższe posiedzenie rady miejskiej m. Bydgoszczy odbędzie się w czwartek, 9 bm. o godzinie 6 i pół po południu. Na posiedzeniu tem uchwalona będzie stopa procentowa dodatków komunalnych do podatku dochodowego. Poza tem rada miejska ma uchwalić powyżej trzydziści nazw nowych ulic w świeżo zabudowanych i uregulowanych dzielnicach miasta. Publiczne posiedzenie Rady poprzedzi posiedzenie komitetu seniorów i komisji finansowej, które odbędzie się we wtorek i środę przyszłego tygodnia.

— **Najbliższy repertuar teatru.** Po pięknej bajce pt. „Za siedmioma górami”, przygotowanej bardzo pomysłowo pod względem reżyserskim przez Mieczysława Cybulskiego i dekoracyjnym przez Jana Hawrylikiewicza, nasz Teatr Miejski przygotowuje w dziale dramatu znany utwór Zapolskiej pt. „Tamten”. Próby już są w pełnym biegu. W dziale muzycznym w najbliższym czasie ujrzymy komedję muzyczną „Moja siostra i ja” oraz znaną one-retkę Kalmana „Dziewczę z Holandji”. Wiodowska muzyczne przygotowuje niezawodny reżyser operetkowy Mieczysław Dowmunt.

— **Poranek muzyczny.** W niedzielę, 5 b. m. o godz. 12.15 w południe w Teatrze Miejskim, na rzecz Komitetu Rodzicielskiego Gimnazjum Humanistycznego, odbędzie się koncert — recital fortepianowy prof. Felicji Polińskiej. W programie Beethoven, Brahms, Balakirew, Albeniz, de Falla. Bilety po cenach popularnych do nabycia w księgarni Jana Idzikowskiego i w kasie Teatru Miejskiego.

— **Interesujący odczyt.** W niedzielę, 5 b. m. o godz. 6 po południu z inicjatywy Tow. Krajoznawczego odbędzie się w auli gimnazjum humanistycznego przy ulicy Grodzkiej, wysoce interesujący odczyt p. Marij Tchórznickiej pt. „Afryka współczesna”. W odczycie tym, ilustrowanym 150 przezroczami, p. Tchórznicka przedstawi wrażenia swoje z podróży i polowań w Afryce wschodniej u stóp niebotycznych gór Kenji i Kilimandżaro.

— **Ruch odczytowy Stow. Techników.** Piątkowe wieczory odczytowe Stowarzyszenia Techników ściągają zwykle liczne grono słuchaczy, nie tylko z pomiędzy członków tego stowarzyszenia, ale również i gości. Ostatnio poruszone były tematy następujące: „Październik w dziejach dawnej Bydgoszczy” (red. Nowakowski), „500 lat przemysłu bydgoskiego” (inż. Krzyżanowski), „Nowe zasady budownictwa mieszkaniowego” (inż. Orlicz) wreszcie „Szkołnictwo zawodowe” (inż. Bodalski). Wszystkie referaty wywoływały żywe zaciekawienie i dyskusję.

— **Projekt budowy gimnazjum.** Bydgoskie Koło T. N. S. W., utrzymujące gimnazjum żeńskie i koedukacyjną szkołę przygotowawczą, nosi się z zamiarem budowy własnego gmachu dla swego gimnazjum. Jak nas informują, zarząd T. N. S. W. w najbliższym czasie wystąpi do miasta z propozycją przydziału jednego z placów miejskich pod budowę uczelni.

— Sprawa uposażeń urzędników miejskich. Ogłoszony dekret o zmianie uposażeń urzędników państwowych nie ma zastosowania do poborów pracowników komunalnych. Ponieważ jednak już oddawna uposażenia pracowników komunalnych są związane z zasadami, stosowanymi w uposażeniach państwowych, spodziewać się można, że i nowy dekret uposażeniowy pociągnie za sobą w niedalekiej przyszłości pewne zmiany w poborach pracowników miejskich. Co się tyczy sporu urzędników Magistratu m. Bydgoszczy o przeszerogowanie ich przez prezydenta Barciszewskiego, to niżej wymienione grupy to sprawa ta oddana została do rozpatrzenia województwu jako sprawy nadzorczej. Przypuszczając należy, że wkrótce zjedzie do Bydgoszczy specjalna komisja wojewódzka dla zapoznania się ze szczegółami tej sprawy i wydania swojej opinii co do słuszności, czy niesłuszności wprowadzonych przeszerogowań.

— Scenka baład i baśni. Jak już wspomnieliśmy, powstaje w Bydgoszczy nowy teatrzyk, mający za zadanie przygotowywanie specjalnych dziwowisk dla dzieci i młodzieży. Kierownictwo muzyczne objął w tym teatrzyku zeszłoroczny kapelmistrz Teatru Miejskiego, p. Hodyłowicz, dekoracyjne art. mal. Krassowski, reżyserskie p. Andrzejewski. Pierwsze przedstawienie odbędzie się w sali „Pod Lwem” w środę 8 bm. Dana będzie baśń japońska w 3 aktach pt. „Wrobel-Mikado”, napisana na tle narodowych baśni japońskich przez Remigiusza Kwiatkowskiego.

— Ofiara eksplozji. 45-letni szofer Leon Słachta, Stenikiewicza 56, chcąc rozkręcić nabój myśliwski, spowodował wybuch i odniósł szereg ran na głowie i rękach. Odlamek naboju przeciął Słachcie oko. Istnieje obawa utraty oka.

— Zderzenie samochodów. Na rogu ul. Dr. Warmińskiego i Marszałka Focha, zderzyły się 2 doróżki samochodowe i uległy lekkim uszkodzeniom. Wypadku z ludźmi nie było.

— Dyżury aptek: Od 2 — 5 listopada apteka Przy Bieliawach (ul. Gdańska) apteka Pod Łabędziem (ul. C. Jańska) i Staromiejska (ul. Długa).

— Otrucie. W czwartek 2 bm. pod wieczór otrul się na ulicy Niedźwiedziej kwasiem solnym niejaki Walter Haesler, zamieszkały przy ul. Ułańskiej 23. Nabył on truciznę w aptece i wypił ją bezpośrednio po wyjściu na ulicę. Powodem desperackiego kroku sory między współwłaścicielami domu. Desperata w Lecznicy Miejskiej uratowano i odwieziono do mieszkania.

— Pod kołami autobusu. Stolarz Tadeusz Burhardt, Szeleka 5, jadąc na rowerze, naechany został z tyłu przez autobus na szosie w pobliżu Kapuściska. Odniósł on dotkliwe obrażenia, a rower uległ zniszczeniu. Szofer autobusu nie zaoferował się przejechać, lecz szybko odjechał w stronę miasta. Dopiero w jakiś czas potem, znaleźli poranionego Burhardta przygodni przechodnie i zawezwali karetę Pogotowia, która odwoziła poszkodowanego do Lecznicy Miejskiej. Rany na szczęście nie są groźne.

Cedula Giełdy Żywej i Towarowej w Bydgoszczy w dniu 3. 11. 1933 r.

Warunek: handel hurt., ład wag., dost. bież. za 100 kg w złotych:

Ceny tranżakcyjne: żyto 388 tonn par. Bydgoszcz 14.60—14.75; owies 40 tonn par. Bydgoszcz 13.80—13.95.

Ceny orientacyjne: żyto bez zmiany; pszenica, 18.75—19.25; jęczmiona bez zmiany; owies 14.00—14.25; mąka p. 65% wł. work. 31.00—33.00.

Reszta notowań bez zmiany. Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 455 tonn pszenicy 303 tonn jęczmienia brow. 75 tonn. przem. 274 tonn owsa 315 tonn maki żytniej 57 tonn. pszennej 58 tonn otrab żytniej 45 tonn pszennych 109 tonn grochu Viktr 30 tonn Folgera 36 tonn. wyki 22.5 tonn ziemniaków jadalnych 75 tonn. Ogółem 2.360 tonn.

Uczeń gimnazjalny zastrzelił swego kolegę

Z Grudziądza donosi (skl): W dniu Wszystkich Świętych udał się 12-letni uczeń gimnazjalny Stefan Lipiński, syn urzędnika magistrackiego do swego kolegi Kaczmarskiego, zamieszkałego przy ul. Kościuszkowej, gdzie chłopcy zabawiali się flowerm. Nagle padł strzał, który ugodził Lipińskiego w szyję przerywając tętnicę. Ciężko rannego chłopca odwieziono natychmiast do szpitala miejskiego, gdzie niestety zmarł wskutek ubiegłości krwi.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: L. S. z podziękowaniem za wszystkie łaski odebrane za wstawieniem się M. B. Wspomnienia Wiernych i św. Tereski oraz za uprośnienie zdrowia i dalszą opiekę B. 11 rata 100 zł — U. O. z prośbą o posadę dla ojca 2 zł — M. W. 10 zł — Razem z poprzednio pokwitowanymi 668.80 zł.

Na biednych na Wesołem Młosteczku: Z. H. zamias: kwiatów na dalekie mogiły 2 zł — Jadwiga Suszczyńska. A. damowo 1 zł — Razem z poprzednio pokwitowanymi 8 zł.

Sensacyjny zwrot w głośnej sprawie o szpiegostwo

Adw. Budka uwolniony od winy i kary

Z Torunia donoszą: Przed Sądem Apelacyjnym w Toruniu zapadł wyrok, uwalniający adw. Budkę z Grudziądza od winy i kary. Temsamem zakończyła się sprawa, która od początku r. 1931 żywo zajmowała opinię publiczną.

Adw. Budka aresztowany został w marcu 1931 roku pod zarzutem zdrady stanu i przesiedział w śledztwie 10 miesięcy, aż do wyroku sądu okręgowego w Toruniu skazującego go na 3 lata więzienia i 3 lata utraty praw obywatelskich. Od tego wyroku skazany wniósł apelację i obecnie uzyskał zupełne uwolnienie.

Tem całej sprawy był artykuł, który we wrześniu 1930 roku ukazał się w piśmie angielskim „Manchester Guardian”. W artykule tym podana była treść rzekomego okólnika ówczesnego wojewody pomorskiego, Lamo-

ta, który omawiał wytyczne polskiej polityki agrarnej na Pomorzu, będące rzekomo sprzeczne z traktatem o prawach mniejszości w Polsce. Sprawa stała się przedmiotem interwencji niemieckiej na terenie Ligi Narodów, poczem rząd polski stwierdził oficjalnie, że wspomniany okólnik nie istniał i był sfałszowany. W rezultacie władze polskie wszczęły śledztwo, w wyniku którego adw. Budkę zarzucono, że dostał do rąk powyższy fałszywy okólnik i ułatwił podanie go do wiadomości obcego państwa, przyczem usiłował nawet szantażować rząd polski.

Rozprawie Sądu Apelacyjnego, który wydał wyrok uniewinniający adw. Budkę, przewodniczył wiceprezes Klauk, oskarżał prok. Baszkowski; oskarżonego bronił adw. Stanisław Szurlej z Warszawy i adw. Marszałik.

Z pędzącego pociągu wyskoczył z walizką

Zuchwały napad pod Łodzią

Z Łodzi donosi (z.): W pociągu nr. 3511 z Kuluszek do Łodzi miał miejsce niezwykły rabunek.

Midzy stacją Andrzejów a Widzew tuż pod Łodzią do przedziału II klasy, gdzie siedziała Żydówka Cypra Marchiwker z Łodzi, wskoczył jakiś rabuś,

schwycił walizkę, zawierającą rzeczy wartości ponad 1000 zł. poczem walizkę wyrzucił na tor i sam wyskoczył. Korzystając z ciemności i biegu pociągu zdołał uciec bezkarnie.

Policja wdrożyła za zuchwałym rabusiem energiczny pościg.

11 zagród spłonęło z całym dobytkiem

Straty wynoszą 150 000 zł

Z Łodzi donosi (z.): Urząd śledczy w Łodzi powiadomiony został, iż we wsi Nietuszyń, gminy Skrzynno, powiatu wieluńskiego wybuchł pożar w zagrodzie Wojciecha Sikory, który następnie przeniósł się na dalsze zagrody.

Spłonęło 12 domów, 12 stodół, 13 obór, szopy, zbiory, chlewy i maszyny.

Straty obliczono na 150.000 zł. Starostwo powiatowe zorganizowało akcję pomocy dla pogorzelców. Przyczyny pożaru narazie nie ustalono.

Dwa pożary fabryk w Łodzi

Z Łodzi donosi (z.): Na ul. Podleśnej nr. 18 wybuchł pożar w fabryce chałwy R. Morgensterna. Ogień powstał od dziurawego paleniska i przeniósł się na urządzenie i surowce. Na ratunek przybyły dwa oddziały straży, które po 3 godzinach pożar ugasiły. Straty obliczono na 38.000 zł.

W fabryce swetrów J. Hajszicera, przy ul. Kilińskiego 16 wskutek krótkiego spięcia w maszynie spowodowanego niezolowaniem przewodów elektrycznych nastąpił pożar. Przybyły dwa oddziały i pożar ugaszono po pół godzinie. Straty obliczono na 5.600 zł.

Dwóch zamaskowanych bandytów z bronią w ręku

wtargnęło do dworu — Napastnikami okazali się parobek i pastuch

Z Barcina donosi (sd): Zuchwałego włamania dokonano w ub. niedzielę w mieszkaniu wdowy Manchowej w Sadłogoszcu.

Przed kilku dniami sprzedawała Manchowa parę świń. O pieniądzech tych wiedziała służba. Wieczorem podczas nieobecności gospodyni wtargnęło

KRONIKA TOWARZYSKA

W sobotę, dnia 4 bm. sekcja lekkoatletyczna Sokoła Poznańskiego urządziła w salce „Gospody Polskiej” przy św. Marcynie nr. 40 zabawę taneczną z wielce urozmaiconym programem, na którą wszystkie drużyny i druhowi oraz sympatyków jaknajprzejmiej zapraszamy. Czołom! zg 20 302/3

Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Wilda. 4 listopada rb. zabawa (wieczorek rodzinny) w lokalu dh. Wawrzyniaka, Górna Wilda 28, początek o godz. 2. Goście mile widziani. Wstęp dowolny. zg 20 338/9

Związek Młodych Drogerzystów obwód Poznański: doroczna Zabawa jesienna młodych Drogerzystów odbędzie się w sobotę, dnia 4 listopada br. na sali Belwedera, ul. Marszałka Focha 18. Przygrywać będą dwie doborowe orkiestry. Początek o godz. 8-mej. Zarząd. zg 20 342

do mieszkanka celem zrabowania pieniędzy dwóch zamaskowanych bandytów, zaopatrzonych w broń palną.

Córka nieobecnej gospodyni, usłyszawszy w przyległym pokoju jakieś szmery, udała się z lampą w ręku dla sprawdzenia przyczyny. Gdy przekroczyła próg, jeden z napastników rozbił lampę, aby następnie w ciemnościach zbiec.

Na skutek wszczętego alarmu nadbiegła pomoc. Tylko wskutek okoliczności, że posiadany rewolwer zaciął się, zawdzięczać należy, że udało się kowalowi Janiakowi, bez jakichkolwiek następstw ująć włamywacza.

Po zdemaskowaniu okazało się, że zuchwałymi włamywaczami byli parobek Waszkiewicz, brat służącej, która wzywała pomocy, oraz 15-letni pastuch Kościelniak. Oba włamywacze osadzone w areszcie, a policja prowadzi śledztwo.

Ciekawa i pożyteczna książka o Kaliszu

Z Ostrowa donosi (zet.): Na półkach księgarskich ukazała się niezmiernie pożyteczna i ciekawa książka p. t. „Złowrogi sierpień 1914”.

W książce tej, stojącej na pograniczu powieści i pamiętników, przedstawia nam autor pierwsze dni podstępnej inwazji Niemców w sierpniu 1914 r. na bezbronnych Kalisz i Ostrowa, a także „dantejskie” sceny obchodzenia się „kulturalnych” zwycięzców z jeńcami, ulokowanymi w obozie koncentracyjnym w Jedlu koło Pleszewa.

Autor dobrze zna tę smutną epokę i ciekawie umie o niej opowiadać, daje wierne sprawozdanie o okrucieństwach dokonanych na naszych braciach i o hańbieniu przez żołdaków pruskich naszych żon i sióstr. Powstała więc książka bardzo wartościowa i cenna, pisana prosto i lekko, która powinna znaleźć jak najszersze rozpowszechnienie i to nie tylko wśród mieszkańców Kalisza i Ostrowa, ale powinna należeć do najbardziej podstawowych dzieł każdej biblioteki domowej.

JARMARKI

— * **POBIEDZISKA.** Jarmark ogólny w środę, 7 bm.

Jak Żydzi łódzcy fabrykowali paszporty zagraniczne

Wielki proces przed sądem w Starogardzie

Ze Starogardu donosi (wa): 2. b. m. przed sądem okręgowym stanęli Szepe Rubinstein, Jankiel Rotman i Eta Ajzenfisz, oskarżeni o przerabianie i zbywanie paszportów zagranicznych. Jak wynikało z zeznań świadka, aspiranta policji Bieli, sprawa miała się następująco:

Doszło do wiadomości komisariatu policji w Tczewie, że liczni obywatele polscy wyjeżdżają zagranicę zapomocą paszportów, fałszowanych przez większą szajkę z Gdańska. Wszczęto więc przeprowadzanie ściślejszej kontroli paszportowej, przyczem przytrzymało kilku Żydów z Łodzi, legitymujących się podrobionymi dokumentami. Przytrzymanym stwierdzano, że paszporty te uzyskali od Rubinsteina z Gdańska za cenę od 240 — 450 zł.

Po energicznym dochodzeniu ujęto w Gdańsku wymienionego Rubinsteina

na wraz z jego współnikiem Rotmanem i, po wydaniu ich przez władze gdańskie, osadzono w areszcie w Tczewie. Przy zatrzymanych znaleziono mnóstwo adresów zagranicznych, co wskazywało na kontakt ich z zagranicznymi klientami. Przedmioty do przerabiania dokumentów znaleziono w mieszkaniu narzeczonej Rubinsteina, 24-letniej Elty Ajzenfisz z Sopotu, którą też aresztowano. Paszporty przerabiano w ten sposób, że kupowano na okrętach od marynarzy duńskich używane dokumenty, które następnie odpowiednio przerabiano przy pomocy pewnych środków chemicznych. Rubinstein dobrał sobie do tej pracy kilku pomocników, których zadaniem było werbowanie „klienteli”. Proceder uprawiali owi żydowscy aferzyści nieomal przez 2 lata i, jak ustalono, przy pomocy przerobionych dokumen-

tów wyjechało zagranicę 16 osób. Liczba ta była niewątpliwie znacznie wyższa. Oskarżeni, to tylko drobna część fałszerskiej szajki; jeden z nich jeszcze czeka w areszcie na rozprawę a przeciwko wielu podejrzanym toczą się dochodzenia. Wszyscy wmieszani w sprawę powyższą, to Żydzi pochodzący z Łodzi.

Oskarżeni, chociaż w zasadzie przyznali się do winy, jednakże usiłowali sprawę przedstawić w innym świetle, jak opiewał akt oskarżenia. Po przeprowadzonej rozprawie sąd zasądził Rubinsteina na 2 lata, Rotmana na rok więzienia, a Ajzenfiszównę za współudział na 3 mies. aresztu z zawieszeniem na 5 lat. Zasadzeni zapowiedzieli apelację. Rozprawę prowadził wiceprezes s. o. dr. Jodłowski oskarżał p. prokurator dr. Sobkowicz, a bronił adw. Łepki z Tczewa.

New York — centralną kuchnią świata

New York olbrzymi kocioł narodów, przesiąknięty jest wonią potraw syryjskich, skandynawskich, francuskich, rosyjskich, greckich, włoskich, indyjskich, chińskich i wielu innych.

W New Yorku mieszka więcej Włochów niż w Rzymie. Dlatego też restauracja i kuchnia włoska zachowała swój rodzimy charakter. Można tu znaleźć wszystko co stanowi specjalność kuchni włoskiej: mieszaninę antipasto, gęstą jarzynową zupę z tartym serem, minestrone. Również dość można spaghetti z najrozmaitszymi sosami, a la Pomodoro — z sosem pomidorowym, „a la marinara” z sosem rybnym i wiele wiele innych.

Znajduje się w New Yorku sporo francuskich restauracji, większość jednak z nich została zlikwidowana wskutek panującej dotychczas prohibicji, gdyż najważniejszą atrakcją francuskich kuchni jest tanie a dobre wino. Pozostała tylko niewielka liczba jadalni, w których otrzymać można potrawy przyrządzone na sposób francuski, jak soupe a l'ail, marsylijską zupę rybną, zwaną „Bouillabaisse”, cassoulet a la Toulouse, specjalną potrawę z ryb i fasoli.

Restauracje rosyjskie zdobyły sobie miejsce w New Yorku dopiero po wojnie. Jak wszędzie, tak i tu założycielami tych jadalni byli zrujnowani przez rewolucję arystokraci rosyjscy. Stanowiska kucharzy, kelnerów, muzyków i tancerzy objęli również członkowie arystokratycznych rodzin rosyjskich. Przez dłuższy czas cieszyły się te zakłady gastronomiczne dużą popularnością i frekwencją. Były one owiane nimbem mistycznych opowieści o usługach, składających się jakoby wyłącznie z rosyjskich księżniczek, generałów i oficerów. Z czasem przyzwyczajono się do nich, tak, jak i do słynnego rosyjskiego barszczu.

Największą atrakcją restauracji chińskich jest ich niebywała taniość. Warto podziwiać zrzętność, z jaką chiński kucharz przygotowuje swoje „Chow mein” albo „Chop fuy”. Pomimo że wspomniane potrawy są absolutnie w Chinach nieznane, sposób ich przygotowania, dostosowany do gustu Amerykanów, ma już swoją tradycję.

Nieprawdopodobnego wyczynu dokonał indyjski pływak dalekodystansowy Protula Ghose. Mianowicie w porcie Kalkuty pływał bez przerwy 172 godziny i 18 minut, pobiwszy tem samem dotychczasowy rekord światowy wytrzymałości pływackiej. Na zdjęciu powyższym widzimy go w chwili spożywania śniadania podczas pływania.

W ostatnich czasach powstają pojedyncze jadalnie japońskie. Nie przypominają one w niczem restauracji chińskich i posiadają swoisty urok, polegający na tem, że każda potrawa sporządzona zostaje na stole w obecności gościa. Na każdym stole stoi głęboka patelnia nad palnikiem gazowym. W naczyniu tem sporządza się w oczach konsumenta każdą żadaną przezeń potrawę.

Nieliczne są natomiast restauracje hiszpańskie. Nie uznają one żadnych ustępstw na rzecz Amerykanów; wszystko co podają jest oryginalne, przeznaczone dla Hiszpanów: kura z ryżem, potrawy z hiszpańskiej fasoli, „Guava Jelly” w najrozmaitszych odmianach. Dość liczne natomiast są restauracje niemieckie. Nie brak jednak i amerykańskich potraw. A więc „Philadelphia Pepper Pot” — ostra zupa jarzynowa, Boston Baked Beans i pensylwański „Seraple”. W menu popularnych „Lunchrooms” i „cafetarias” i małych jadalni znaleźć można potrawy, które są nielicznymi pozostałościami dawnej szkoły kucharskiej, jak roasts beef, roast park, beef stew i irish stew. T. J.

Nowy morderczy samolot

W Brough (Yorkshire) w Anglii, ukończono budowę nowego wielkiego samolotu wojkowego, latającego statku, który zupełnie zrewolucjonizuje warunki walki powietrznej. Jeżeli dotychczas nazywano okrętami powietrznymi niektóre samoloty, była w tem zawsze pewna przesada. Ten samolot zasługuje jednak w zupełności na powyższą nazwę.

Jest to pierwszy aeroplan, który posiada wśród swojego uzbrojenia armatę ciężkiego kalibru; pociski jej eksplodować będą w czasie walki powietrznych, rażąc śmiertelnie samoloty nieprzyjacielskie. Podczas ostatniej wojny światowej samoloty miały tylko karabiny maszynowe; żaden z nich nie posiadał nawet lekkokalibrowej armatki. Dotychczas nie umiano skonstruować statku powietrznego, który mógłby unieść cięższą broń. Teraz dopiero rozwiązano to niezmienne trudne zadanie; ani ciężar, ani nawet wstrząs który następuje wskutek strzału ciężkiego działka nie będzie już stanowił przeszkody w locie. Działko tego samolotu może oddawać sto strzałów na minutę, strzelając pociskami półtorafuntowymi; donośność jego wynosi milę angielską. Będzie to straszliwa broń przeciwko innym samolotom, a zwłaszcza przeciw balonom sterowym. Doświadczenia ostatniej wojny wykazały, iż aeroplan podziurawiony nawet kulami jak rzeszota nie spada jednak, póki najważniejsze części jego motoru pozostały nietknięte. Armata nowego aeroplanu angielskiego będzie niesłychanie groźna przedwzrostkiem dla motorów; pozbędzie pociski jej rażąc będą skutecznie tanki i łodzie podwodne.

Jest to, oczywiście, dopiero początek. Niewątpliwie z czasem dojdzie do zastosowania w lotnictwie jeszcze potężniejszych dział. Tak samo przyjdzie z czasem do opancerzenia samolotów. Jak na dziś, i ta inowacja jest dość doniosła. Wystarczy powiedzieć, że armata nowego platformy angielskiego ułożona jest właściwie na 70-tonnowej latającej platformie, która może się przesuwać z miejsca na miejsce z szybkością 132 mil na godzinę (około 200 kilometrów), w promieniu działania 1500 mil (przeszło 2 tysiące kilometrów).

Miła niespodzianka dla naszych Czytelników

W poniedziałek, 6 bm. o godz. 8 wieczór odbędzie się w Teatrze Narodowym przy ul. Fr. Ratajczaka specjalne przedstawienie dla Czytelników naszego pisma świetnej komedji, tryaskającej dowcipem i humorem Nico-demi'ego p. t.

„Szampańska dziewczyna” (Świderek).

Rolę tytułową gra L. Sroczyńska, która rozśmiesza do łez publiczność na każdym przedstawieniu. W głównych rolach zobaczymy czołowe siły Teatru Narodowego pp. Orsząską, Michałowską, Kwaskowskiego, Palańskiego, Klejerta, Szczerbowski, Rożnowskiego i innych. Dekoracje pendzla artysty malarza Makarewicza.

Dla dzieci i młodzieży naszych Czytelników zakupiliśmy tego samego dnia o godz. 3 i 5 po poł. 2 przedstawienia prześlicznej bajki według Adama Mickiewicza p. t.

„Pani Twardowska”

w 3 aktach, w inscenizacji Macieja Szukiewicza. Jako nadprogram ujrzy

działwa w tem samym przedstawieniu bajkę w 1 akcie p. t. „Kradzione nie tuczy”, Syrokomli, w inscenizacji Macieja Szukiewicza. W obydwóch bajkach bierze udział cały zespół Teatru Narodowego. Akcja w „Pani Twardowskiej” rozgrywa się w trzech aktach. W akcie I przenosi nas fantazja poety na Krzemionki pod Krakowem. W akcie II jesteśmy świadkami rozmaitych sztuczek diabolicznych przed karczmą „Rzym”, a w akcie III zapoznajemy się bliżej z „Panią Twardowską”, z którą nawet, jak się później okazuje, sam diabeł nie może przyjdź do ładu. Widowiska powyższe są bardzo wesołe, dostępne nawet dla najmłodszych dzieci i tak przeładowane rozmaitemi „cudami teatralnymi”, że napewno wszystkim podobają się będą.

Ponieważ Redakcja nasza zakupiła ryczałtowo od Teatru Narodowego wszystkie te sztuki, udało nam się skalkulować ceny groszowe i tak: na widowskie wieczorowe o godz. 8 bilety są po 50 groszy i 30 groszy, a na widowskie popołudniowe o godz. 3 i o godzinie 5 po południu wszystkie miejsca po 25 gr. Czytelnicy, pragnący skorzystać z okazji zobaczenia tych sztuk po groszowych cenach, zechcą wyciąć kupon ulgowy znajdujący się poniżej, a administracja pisma naszego na podstawie tego kuponu wyda żadaną ilość biletów na życzone przedstawienie. Pamiętajcie! że poniedziałek, dnia 6 listopada to dzień wesołości dla Waszych dzieci na bajkach w Teatrze Narodowym, a wieczorem o godz. 8 dla starszych Czytelników miłe spędzenie czasu.

W Paryżu odbywa się corocznie wielki bieg wszystkich znakomitszych lekkoatletów francuskich. Bieg ten odbywa się pod hasłem: „Dla chleba”. W tym roku zwyciężył Marcel Barbe, którego tu widzimy obijającego tradycyjnymi nagrodami: bochenkiem chleba i innymi prowiantami.

Życie na dachach Berlina

Berlin oglądany z lotu ptaka przedstawia się jako morze dachów. Na dachach tych pulsuje życie. Któżby n. p. przypuszczał, że tam znajduje się kilkadziesiąt uli, z których pasiecznicy czerpią pokarmy do chody. Jedną z największych pasiek została zaprowadzona na dachu sejmu pruskiego i w czasie, gdy w gmachu toczą się zacięte spory i debaty nad dobrobrojeniem czy rozbrojeniem, ule zapelniają się zapasami miodu na zimę. Wystarczy zaznaczyć, że Berlin spożywa rocznie kilka tysięcy kilogramów miodu z własnych podniebnych pasiek. Na dachach berlińskich kwitnie też na dużą skalę zakrojona hodowla gołębi. Najpiękniejsze okazy tych ptaków, zbierające pierwsze nagrody na międzynarodowych wystawach, pochodzą właśnie z tych gołębników. Liczba ich dochodzi do dwu tysięcy, a właściciele są zorganizowani. Obok gołębi żyją na dachach tego miasta ich zażarci wrogowie. Są to sokoły, które pędzą beztrudnie żywot na dachach kościółów, dzwornic i innych wyniosłych budowli. Głównem ich zajęciem jest polowanie na gołębie.

Clagnienie premijowej pożyczki dolarowej

Wczoraj odbyło się clagnienie 4 proc. premijowej pożyczki dolarowej (serji III). Wygrały: **dol. am. 12,000** — nr. 489843. Po **3,000 dol.** — nr. 750392 1144554. Po **1,000 dol.** — nr. nr.: 175955 941762 528931 1206063 107580 817057 1194598. Po **500 dol.** — nr. nr.: 504851 1176878 108245 140384 380311 1185436 596151 809710 25690 1472592. Po **100 dol.** — nr. nr.: 153277 1108337 251778 486347 207316 1118642 554947 48661 117089 1073222 292266 375409 576526 1238754 1320912 552340 773546 1468192 1360208 257651 663385 79948 919990 1188933 1317766 1336781 1257182 161741 317983 1009921 440750 137804 1221144 893793 728289 823257 69614 85943 184670 691997 1361282 197241 418628 1380583 1305320 697347 1437679 832330 846968 447768 1227410 777668 306728 301165 1066861 1387872 139442 1321823 1102474 735860 46010 674837 520119 718537 69795 1355844 1029668 958520 1161270 1299575 149508 1426278 1371880 1366037 1078809.

Dział grafologiczny Prof. Fuady'ego

100. „W. J. M.” Poważny, bardzo inteligentny, natomiast mało uważny, przeocz bardzo wiele w życiu traci, energiczny, porywczy, a w życiu prywatnym szlachetny i uczuciowy.

101. „Sonja”. Nerwowa, brak cierpliwości, czem w życiu sobie wiele szkodzi, szybka orientacja, wszystkim się interesuje, co jej w życiu na dobre wychodzi, Dobre serce, ale w miłości zazdrośna.

102. „Wiska”. Charakter pisma zupełnie męski, bardzo nerwowy, szybki uparciuch, sceptyk, w życiu chce mieć zawsze rację, która ujemnie wpływa na jego szczęście. Wiele filozofii.

103. „Sława — Wież”. Z natury obdarzona wielką inteligencją, dużo grzeczności, lecz krzywdy nie daruje. Silna wola, energiczna, 60% męskości, sprawiedliwa, tylko wielka dyplomata, której ma wiele w życiu do zawzięcia.

104. „S. N. S.” Nerwowa, posiada dużo wytrwałości, przeocz wiele w życiu zyska, za dużo fantazji życiowej, co wprowadza w pesymizm, który na usposobienie ujemnie wpływa. Wiele temperamentu, wesoła i bardzo ruchliwa.

105. „Irena Chojnacka, Poznań, 11. 10. 33.” Mój adres prywatny jest każdorazowo umieszczony w kąciku grafologicznym. Bardzo porywcza, przeto traci na uwadze, czego można uniknąć, idealista, z natury umysł filozoficzny, fatalistka, w postępowaniu posiada 70% męskości, połączoną z bardzo dobrym sercem.

106. „Helena Śmigiel”. Dużo inteligencji, ambitna, uparta, sprawiedliwa, uczu-

Teatr „Nowości”

Dziś w piątek, 3 listopada poraz 6-ty ciesząca się niebywałym powodzeniem operetka węgierskiego mistrza „tonów” J. Koli

„SREBRNY MOTYL”

z p. Marylą Korabianką i Z. Tokarskim na czele doskonałego zespołu. W niedzielę dwa przedstawienia — o godz. 4 po poł. i 8 wieczorem. Bilety w cenie zł od 0.50—3.50 w przedsprzedaży J. Langer (Hotel Monopol) od godz. 10 2 i 4—6; kasa teatralna czynna od godz. 6.30 w.

Clagnienie 3 proc. premijowej pożyczki budowlanej

W ostatnim clagnieniu 3 proc. premijowej pożyczki budowlanej wygrały:

Zł 250,000 nr. 672858.
Zł 50,000 nr. 627807.
Po **zł 10,000** nr. nr.: 856256 273608 63246 877369 432991 9496 750044 137249 525171 634005.

Po **1,000 zł** nr. nr.: 310619 723869 318929 811621 434179 379128 405407 423339 910092 521149 399500 351371 442467 76062 358604 576539 501023 153300 47859 799168 75965 570379 30706 656663 860780 991349 214300 654117 422179 534610 309758 831510 6715 458273 933263 848129 251010 319238 62839 965503 229721 853481 868037 702444 197258 118185 200911 168704 597473 969251 771508 24906 118634 474029 929419 534500 404680 816589 178880 881398 151078 734618 871695 92827 525133 983132 80299 273253 829578 194740 426866 114021 341581 842037 829207 318725 572089 985340 723708 961280 535170 893850 831186 578609 841316 554550 905037 568189 505022 475059 585516 212949 50441 749468 691087 894178 874841 326800 50257.

Wieczór słowa

w IKS'ie (plac Wolności 14a), w którego ramach znajdzie się wieczór autorów-ki Jadwigi Popowskiej i Wojciecha Baka odbędzie się dziś w piątek, o godz. 9 wieczorem. Poza recytacjami wierszy tych autorów przez Helenę Sieradzką i Jana Ulatowskiego, program obejmie także prozę literacką. Wstęp bez zaproszeń.

2 przedstawienia popularne „12 krzesel”

w teatrze świetlnym „Słońce”

odbędzie się w sobotę, 4 i w niedzielę, 5 listopada o godz. 3 po poł. na ogólne życzenie najszerzych sfer naszej publiczności. Niewątpliwie przedstawienia te po cenach niebywale zniżonych cieszyć się będą zastużonem powodzeniem. Nie trzeba chyba zachęcać nikogo, aby skorzystał z nadarzającej się wyjątkowej sposobności i podążył do „Słońca”, tembardziej, że w filmie tym występują dwaj najpopularniejsi komicy: czeski **VLASTA BURIAN** i polski **ADOLF DYMSZA**, którzy niefrasobliwym swym humorem rozśmieszają wszystkich. Zaznaczyć należy, że film „12 krzesel” nadaje się również dla młodzieży! Kto zatem spędzić chce dwie rozkoszne godziny, kto chce uśmieć się do łez z przepysznych kawałów Dymyzy i Buriana — niech śpieszy w sobotę lub w niedzielę do „Słońca” a napewno żałować nie będzie! Bilety po cenach niebywale zniżonych: **Cały parter 75 groszy, cały balkon 1 złoty** są do nabycia wcześniej w firmie S. Kałamański — Plac Wolności 6.

TEATR NARODOWY
UL. FR. RATAJCZAKA 21.

Kupon ulgowy
na sztukę p. t.

Szampańska Dziewczyna

o godz. 8 wiecz.

i na bajkę p. t.

Pani Twardowska

o godz. 3 i 5.

SPORT Węgrzy w Poznaniu

Przed dzisiejszym meczem pięściarzy „Warty” i „Nemzeti - Vasutas”

W ostatniej chwili przypominamy, że w dzisiejszym spotkaniu międzynarodowym „Nemzeti-Vasutas” contra „Warta” o godz. 20 w cyrku „Olympja” startować będą następujące pary od muszej do ciężkiej: Enekes II i Sobkowiak, Kubinyi i Rogalski, Enekes I i Kajnar Frigyes i Sipinski, Andorfer i Wolniakowski, Feketa i Majchrzycki, Simo i Karpinski, Györfy i Pihl.

Drużyna gości w ostatniej chwili poważnie wzmocniona jest niemal równorzędna z reprezentacją Węgier, dlatego też „warciarze” będą mieli trudne lecz bardzo zaszczytne zadanie. Niewątpliwie wszyscy poznańscy sportowcy podążą dziś tłumnie do cyrku „Olympja”, bowiem okazja zobaczenia podobnie atrakcyjnych walk nieprędko się ponownie zdarzy. (kom)

Piłka nożna

„Sparta” i „Poznań” zawody finałowe o wejście do klasy A między wyżej wymienionymi zespołami rozegrane zostaną w niedzielę o godz. 11 na boisku Sokola przy Drodze Dębińskiej. Niedzielny mecz będzie jedyną imprezą piłkarską o cenne punkty i dlatego też niewątpliwie wzbudzi olbrzymie zainteresowanie. (kom)

Pięściarstwo

Nowych członków na rozpoczęty kurs pięściarski, przyjmuje jeszcze „Drużyna Błękitnych” na treningach w sali ośrodka we wtorki i czwartki o godz. 20 lub w komendzie ul. Szamarzewskiego 2. m. 5 codziennie od godz. 17. (kom)

Spotkanie „Sokola” z „Druż. Błękitną” odbędzie się w niedzielę o godz. 12 w sali Boulevard (pl. Nowomiejski 5). W ringu ujrzymy cały szereg naszych czołowych pięściarzy jak np. bracia Romańscy, Misiurewicz (pierwszy raz po wznowieniu treningów), Dankowski, Rogowski, Książkowski, Walkowiak I, Maciejewski i Przybylski. Specjalnie zwracamy uwagę na zapowiadającą się spotkanie: Misiurewicz z Maciejewskim oraz Rogowskiego z Przybylskim dwóch dawnych rywali. Walki odbędą się od papierowej do półciężkiej. Niewątpliwie wszyscy zwolennicy pięściarstwa pospieszą na ten b. interesujący mecz.

Zmiana.

— Jak ci się podoba dyrektor banku ożenił się z maszynistką?
— Zmiana! Przedtem on dyktował, teraz dyktuje ona. (Le Rire)

RADJO

Sobota, dnia 4 listopada 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 — 7.55 audycja poranna z Warszawy; godz. 11.25 program na dzień bieżący; godzina 11.30 — 11.50 transmisja z Warszawy; godz. 11.50 wiadomości bieżące; godz. 11.57 sygnał czasu; godz. 12.05 — 12.38 transmisja ze Lwowa i z Warszawy; godz. 13.20 płyty gramofonowe; godz. 13.59 sygnał czasu; godzina 14.02 notowania giełdy pieniężnej — wiadomości gospodarczo rolnicze; godzina

15.30 wiadomości gospodarcze z Warszawy; godz. 15.40 „Z życia wojskowego młodzieży”; godz. 15.55 chwilką lotniczą; godz. 16.00 — 19.05 transmisje z Warszawy, Lwowa i Wilna; godz. 19.05 rozmałości; godz. 19.25 kwadrans literacki z Warszawy; godzina 19.45 dziennik wieczorny z Warszawy; godz. 20.00 — 22.10 transmisje z Warszawy i Budapesztu; godz. 22.10 odczyt pt. „Jakiemi drogami idzie fortuna” (wygłosi p. red J. Maleszewski); godz. 22.25 sygnał czasu — wiadomości sportowe; godz. 22.40 muzyka cygańska (tr z Budapesztu); godz. 23.20 — 24.00 muzyka taneczna z Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 transmisja ze Lwowa, orkiestra salonowa Serejskiego; godz. 16.00 dwie gwiazdy: L. Boyer i Imperio Argentino (płyty); godz. 16.20 odczyt (z cyklu „Polska Współczesna”); godz. 16.40 lekcja języka francuskiego (kurs średni); godzina 16.55 orkiestra P R pod dyr. J. Ozimńskiego i Miecz. Salecki (tenor); godz. 17.45 audycja dla chorych w opracowaniu ks. Rękasa (tr. ze Lwowa); godz. 18.00 tr. nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie; godz. 19.25 „Wśród młodych” frgm z powieści Marii Dąbrowskiej pt. „Miłość”; godzina 19.45 dziennik wieczorny; godz. 20.00 skrzynka pocztowa techniczna; godz. 20.15 płyty; godz. 20.30 koncert narodowościowy węgierski (tr. z Budapesztu); godz. 21.30 koncert Chopinowski w wyk. Z. Jaroszewiczowej; godz. 22.00 odczyt w jęz. angielskim pt. „15-lecie odrodzenia Polski” — wygłosi p. Tadeusz Ordon (Warszawa); godz. 22.25 wiadomości sportowe; godz. 22.35 muzyka taneczna.

Niedziela, dnia 5 listopada 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 9.00 — 9.55 audycja poranna z Warszawy; godz. 9.55 program na dzień bieżący; godz. 10.05 nabożeństwo z katedry poznańskiej; kazanie wygłosi ks. dyr. Gałdyński; chór pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego; godz. 11.45 muzyka religijna z Warszawy; godz. 11.57 sygnał czasu; godz. 12.05 program na dzień bieżący; godz. 12.10 — 14.00 transmisje z Warszawy; godz. 14.00 pogadanka rolnicza pt. „Wychów cielat” — wygłosi doc. dr. T. Konopiński; godz. 14.15 giełda rolnicza z Warszawy; godz. 14.25 koncert polskiej muzyki popularnej w wykonaniu orkiestry 57 p. p pod dyr. por. Antoniego Szalkowskiego. K. Koczyński (piosenki); godzina 19.00 wiadomości bieżące; godz. 19.05 rozmałości; godz. 19.30 radiotygodnik dla młodzieży z Warszawy; godz. 19.45 program na dzień następny; godz. 19.50 tr. z Warszawy; godz. 21.30 „Na wesołej lwowskiej fali” ze Lwowa; godz. 22.30 wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni polskich; godz. 22.40 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanade”; godz. 23.00 wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lot-

niczej z Warszawy; godz. 23.05 — 23.30 dalszy ciąg muzyki tanecznej z kawiarni „Esplanade”.

Warszawa (1412 m) godz. 9.00 audycja poranna; godz. 9.20 muzyka poranna (płyty); 1. Schultz-Schlechter: Żołnierska brać. 2. Moniuszko: Mazur z op. „Straszny dwór”. 3. Ponchielli: Muzyka baletowa z op. „Gioconda”. 4. Marcewski-Różycki: Na ust koralu, 5. Yradier-Jastrzębiec: Chłopcy na nas już czas. 6. Hargreaves - Damerell-Evans: Da-dar, wale! 7. Mueller: Jan Sobieski pod Wiedniem, marsz; godz. 9.35 dziennik poranny; godz. 9.40 dalszy ciąg muzyki z płyt; godz. 9.50 chwilką gospodarską domowego; godz. 9.54 program na dzień bieżący; godz. 10.05 tr. nabożeństwa z Poznania; godz. 11.45 utwory J. S. Bacha instrumentowane przez L. Stokowskiego w wykonaniu symfonicznej orkiestry Filadelfijskiej (płyty); godz. 11.57 sygnał czasu; godz. 12.05 program na dzień bieżący; godzina 12.10 wiadomości meteorologiczne; godz. 12.15 poranek muzyczny z Filhar-

Rozważni radjoamatorzy nie eksperymentują.

Kupują odrazu znane z doskonałej jakości lampy PHILIPS „MINIWATT”

ng 6 020

monii Warszawskiej poświęcony utworom L. van Beethovena: wyk. ork. filh pod dyrykcją K. Wilkomirskiego i Z. Drzewiecki (fortepian); w przerwie około godz. 13.00 do 13.12 „15 lat służby zdrowia w Polsce”, — wygłosi dr. E. Piestrzyński; godzina 14.00 „Jakie rezultaty osiągnęła młodzież w tegorocznych konkursach” — wygłosi inżynier Z. Kobylńska; godz. 14.15 „Przeгляд rynków produktów rolnych” — wygłosi p. St. Prus-Wisniewski; godz. 14.25 „Coś dla każdego” (płyty); godz. 15.00 „Chowaj owce i dla wełny i dla mięsa” — wygłosi prof. J. Rostafiński; godz. 15.20 muzyka salonowa w wykonaniu zespołu II Adamskiej - Grossmanowej; godz. 16.00 tr. ze Lwowa; godz. 16.30 kwadrans wielkich artystów Ricardo Stracciari, baryton (płyty); godz. 16.45 „Pożar fabryki”; frgm z pow. „Ziemia obiecana” Wł. Reymonta; godz. 17.00 „Czy umiem pracować?” — wygł. p. B. Sobieszczańska; godz. 17.15 polskie wesele, sura ludowa F. Nowowiejskiego w wykonaniu orkiestry symfonicznej P R pod dyrykcją kompozytora; godzina 18.00 słuchowisko pt. „Azais” pg. Verneilla; godz. 18.40 arje i pieśni w wyk. J. Mechówny, przy fortepianie prof. L. Urstein; godzina 19.00 program na dzień następny; godz. 19.05 rozmałości; godzina 19.30 radiotygodnik dla młodzieży „Co się dzieje na świecie” w opracowaniu Br. Winawera; godz. 19.45 życie artystyczne stolicy; godz. 19.50 dziennik wieczorny; godzina 20.00 przemówienie z okazji 15-lecia Niepodległości Państwa Polskiego na temat „Samorząd a Państwo”, wygłosi min. Bronisław Pieracki; g. 20.15 trzy gwiazdy rewji: M. Zimińska, K. Krukowski i Wł.

**Doskonałe
pieczywo**
na
Dawa Dra Wandera
nr 6 360

Walter w studio R. P.; godz. 21.15 odczyt aktualny; godz. 21.30 „Na wesołej lwowskiej fali”; godz. 22.30 wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni R. P.; godzina 22.40 muzyka taneczna z kawiarni „Adria”; godz. 23.30 wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej i komunikat policyjny; godz. 23.05 — 23.30 dalszy ciąg muzyki tanecznej z kawiarni „Adria”.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 2 bm zgłoszono: Józef Kasprzak, portier hotelowy, 63 l. Michał Kasprzak, robotnik, 77 l. Mieczysław Hoffmann, inżynier, 59 l. Konstancja Kossatzowa, z d. Czwojdzńska 56 l. Wawrzyn Michalski, robotnik, 33 l. Ignacy Musielski, robotnik, 61 l. Bronisław Banaszyński, inkasent, 61 l. Jerzy Wesołowski, 6 mies. 10 dni. Maciej Tadera, kołodziej 68 l. Anna Piotrowska, z domu Konicka, wdowa, 83 l. Katarzyna Wojtaszewska, służąca, 84 l. Maria Selwatowa, z domu Woszkówna, wdowa, 71 l. Cecylja Nowakowska, z domu Łukaszukówna, 44 l. Nepomucena Perzowa, z domu Gularówna wdowa, 71 l. Marian Nowicki, 6 lat. Hulda Friebeł, z domu Paschke, wdowa, 84 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nie wolno zapominać o tem,
że najcenniejsze zalety

kawy i herbaty

to pełny, szlachetny smak i wykwintny aromat. Fr 5 500-44.75
To też tradycyjnie już w każdym kulturalnym domu pija się kawę i herbatę, znaną z najwyższej jakości a przytem taną z firmy

ST. MILACHOWSKI

Najstarszy pierwszorzędny magazyn wysyłkowy kawy i herbaty

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 40
zał. w r 1904 tel. 16-04
ważne: na prowincję uskuteczniłam zlecenia franko
Cenniki na żądanie.

Dnia 2 listopada br. o godz. 3 rano zasnął snem wiecznym, po długich i ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż i przyjaciel, nasz ukochany zięć, brat i szwagier, ś. p.

Stanisław Nieniewski

b. ochotnik V. Dywizji Syberyjskiej,
odznaczony Krzyżem Walecznych, medalem 10-lecia Odzyskania Niepodległości, Polska Swemu Obrońcy i L'Interallié w 46 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby w poniedziałek, 6 bm. o godz. 10,15 do kościoła parafialnego w Żydowie, poczem nabożeństwo żałobne i złożenie zwłok do grobu.

Cielimowo, 2 listopada 1933 r.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, rodzice i rodzeństwo.

Powozy oczekiwać będą w poniedziałek, 6 bm. na godz. 9 na dworcu w Gnieźnie.

zg 20 331

Dnia 31 października 1933 r. rozstał się z tem światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy i nigdy niezapomniany mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, zięć i dziadek, ś. p.

Józef Kasperek

przeżywszy lat 64 Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 4 listopada 1933 o godz. 2.30 po pol. z Zakładu Przemienienia Pańskiego, plac Bernardyński, na cmentarz Archikatedralny na Śródcie Msza św. za spój duszy ś. p. Zmarłego odprawi się w poniedziałek, dnia 6. 11. o godz. 7.15 rano w kościele św. Małgorzaty na Śródcie.

W smutku pogrążona
rodzina Kasperków.

Poznań, Gniezno, Środa, Nowy Jork.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zg 20 328

W święto-Wszystkich Świętych, dnia 1 listopada 1933 r. rozstała się z tem światem, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana żona, nasza najlepsza matka, ś. p.

Konstancja z Cwojdzńskich Kossatzowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 5 bm., o godz. 15.15 z kaplicy szpitala garnizonowego przy Walech Jana III na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej, o czem donosi

zg 20 336

w ciężkim smutku pogrążony
mąż z dziećmi.

Dnia 1 listopada, o godzinie 7 wieczorem zasnął w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, po krótkich cierpieniach w 85 roku życia, s. p.

Katarzyna Woitaszewska

Siostra 3-go Zakonu.

W Zmarłej tracimy szczerze oddaną nam gospo-
siedź, która przez 37 lat dzieliła z nami dobre i złe
chwile. Pamięć Zmarłej zawsze będzie nam dro-
gą. Pogrzeb odbędzie się w sobotę dnia 4 bm.
o godz. 4.30 po poł z kaplicy cmentarnej w Gór-
czyźnie.

zg 20 335

Rodzina Barczyńskich.

Poznań, dnia 3. 11. 1933.

Dnia 1 listopada 1933 r. o godz. 7.30. zasnął
w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój naj-
droższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, teść i
kochany dziadek, s. p.

Maciej Tadera

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 4. bm.,
o godz. 3 po poł z domu żałoby, na cmentarz
Farny przy ul. Bukowskiej

dg 2046

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, ul. Kramarska 25a. Kłocko. Mur Go-
słina, Pobiedziska, Bułfallo (Ameryka).

Zakład Pogrzebowy St. Jaśkiewicz Poznań Klasztorna 14

Dnia 1 listopada 1933, zmarła żona długolet-
niego członka Towarzystwa naszego, s. p.

Konstancja Kossatz

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 6. bm.
o godz. 3.15 po poł z kaplicy przedpogrzebowej
przy Włach Jana III, na cmentarz par. Farnej
przy ul. Bukowskiej. O liczny udział członków
w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Seria 60 Wyr. 207.

zg 20 333/4

W sobotę, dnia 4 listopada 1933 r., w szósta
bolesną rocznicę śmierci syna naszego, s. p.

Franciszka Nitschego

studenta medycyny

odprawi się

msza św. żałobna

w kościele parafialnym na Jeżycach o godz. 8
rano, o czym donoszą

zg 20 332

rodzice i rodzeństwo.

DOŚWIADCZONY REPORTER

z dłuższą wszechstronną praktyką,
potrzebny od 1 grudnia lub 1 stycznia.

Szczególne oferty z życiorysem, z podaniem
referencji i wymaganej pensji skierować do „Dziennika
Kujawskiego” w Inowrocławiu. zg 20 320

Pierwszy ekspedjent

który ma być równocześnie szefem personalnym potrzebny zaraz (ewtl. później)
do dużego składu mody i konfekcji damskiej. Poza tym potrzebni zdolni

ekspedjenci i ekspedjentki

do oddziału blawatów i towarów krótkich oraz pierwsza siła do oddziału konfekcji
damskiej. Zgłoszenia tylko rzeczywiście pierwszorzędnych sił władających płynnie
językiem polskim i niemieckim z odpisami świadectw, fotografia i podaniem
warunków pod zg 20 337 do „Kurjera Poznańskiego”.

Wyborne - zawsze świeże
czekoladki i cukierki
najtaniej w firmie

Walerja PATYK

Al. Marcinkowskiego 6
Oddział przy ul. 27 Grudnia 3 (naprz. Komendy Policji)
Od roku 1901 we własnym posiadaniu.

W sobotę, dnia 4 bm. o godz. 1-szej
OTWARCIE

znanego starego obywatelskiego
lokalu pod zmienioną nazwą

RESTAURACJA i KAWIARNIA

„GRODZKA”

POZNAŃ, WIELKIE GARBARY 41

Znakomita kuchnia i bufet śniadalny

W kawiarni sprzedaż wyborowych ciast

Uprzejmie zawiadamiam, że po gruntownej renowacji
lokali nastąpi

Otwarcie

„PROBIERNI SĄDOWEJ”

w sobotę, dnia 4 b. m. przy ul. Pocztowej 23

Bufet ciepły i zimny a la Hawelka obficie zaopatrzony.

wszelkie napoje po rewelacyjnie niskich cenach.

Lokal otwarty również w niedzielę.

Dom importowy win gronowych zał. 1876 r.

KAROL RIBBECK Właściciel

Poznań, Pocztowa 23. Pg 5 510-44.76

Restauracja i Śniadalnia

Tel. 40-15 POD ORLEM Fredry 12

W sobotę, 4 XI, urządzam WIEPRZOBICIE, na które mam zaszczyt

zaprosić moich znajomych i sympatyków.

Specjalność prosiak piecz. z kaszą, oraz wielki wybór a la karte.

zg 20340 Z poważaniem Jankowiak.

MOTOPIRIN
MOTOR

zwalcza bóle artretyczne
i reumatyczne.

DZIECIĘCE

sukienki, sweterki,
pończochy, trykociki

S. KACZMAREK

ul. 27 Grudnia 20.

dg 1608

OBWIESZCZENIE O DRUGIEJ LICYTACJI.

Dyrekcja Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu
podaje niniejszym w myśl art. 15-21 oraz 50 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 27. 10. 32 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 94. poz. 812) do publicznej wiadomości, że dnia 12 grudnia 1933 o go-
dzinie 11-ej odbędzie się przed notariuszem Dr Janem Sławskim w kancelarii jego w Po-
znaniu, ul. Rzeczypospolitej nr 1 przymusowa sprzedaż przez drugą licytację na pod-
stawie przepisów Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 27. 10. 32 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94. poz. 812),
zabudowanej nieruchomości miejskiej przynależącej do dochodu czynszowy, a polo-
żonej w Poznaniu przy ulicy Górna Wilda nr 41. Nieruchomość zapisana jest na na-
zwisko Tadeusza Jaruszewskiego z Poznania w księdze wieczystej Poznań - Wilda tom
26, wykaz L. 641. znajdującej się w Sądzie Grodzkim w Poznaniu.

Nieruchomość obciążona jest pożyczką Towarzystwa w nieumorzonych kwocie
76 672,- zł w zł., od której zaległości w anuitetach, odsetkach za zwłokę i kosztach wy-
noszą zł 9 128 97. Akta hipoteczne i postępowania egzekucyjnego powyżej podane! nie-
ruchomości oraz objaśnienia i warunki licytacyjne można przeglądać w biurze Towa-
rzystwa, gdzie w godzinach urzędowych udziela się wszelkich informacji; nie-
ruchomość oglądać można w ciągu ostatnich 7 dni przed licytacją codziennie od godz. 8 do 18,
z wyjątkiem niedziel i świąt.

Licytacja rozpocznie się od sumy zł 106 000,- zgodnie z art. 23 powołanego wy-
żej rozporządzenia Prezydenta Rzplitej.

Przystępujący do licytowania winni złożyć uprzednio w kasie Towarzystwa re-
kojmie w wysokości zł 25 000,- w gotówce lub papierach wartościowych o bezpieczeń-
stwie państwowym według ustalonego kursu, jak również wykazać się zezwoleniem wła-
ściwych władz (magistratu) wzgl. starostwa) na nabycie nieruchomości z licytacji.

Osoby trzecie, które wniosły pozew o zwolnienie od egzekucji całej lub części nie-
ruchomości i uzyskały zawieszenie postępowania egzekucyjnego wzywa się, by wyka-
zały swe prawa najpóźniej na licytacji, a przed wezwaniem do czynienia postąpienia,
inaczej prawa tych osób nie będą przeszkodą licytacji i nabywca uzyska prawo wła-
ności.

ng 6373

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty na przykład: n 2395, z 21205, d 1311

1 l. d = 1 słowo

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11

1. SPRZEDAŻE

800 zł

3 pokoje deb. w. kuchnie dosta-
niez. Fabryka Mebl. Śródką
zg 81 754/5

Samochody

Fiat 501 Fiat 503 nadaje dorę-
ż. Math's tani sprzed. Woj.
Pierchowski, Stawna 13. zdg 81 892.

Magazyn mebli

Józef Baranowski

Wrocławska 19

Ceny najniższe Pg 4798-53.97

Dom

pietrowy, w którym znajduje się
piekarnia dobrze prosperująca.
zaraz korzystnie sprzedam. Wia-
domość: A. Kłoc. Kobylin Ko-
ciowa 196. zg 83 576

Frendzle

taśmy bazy gurtu chwasty me-
blowe i dekoracyjne polera na ce-
nach fabrycznych fabryka na-
manteri Pasamon składowa fa-
bryczna Poznań św. Marcina 18.
Pg 4808-53.1

Meble używane

wielkim wyborze najtaniej. Dom
Komisowy Wroniecka 6/6.
Pg 5 208-43.42

Dywany

firany chodnikowe brokaty.
sobelki ceraty narzuty oraz
wszelkie dodatki: do mebli wy-
ścielanych polera najtaniej Mi-
chal Pęczynski. Poznań Stary
Rynek 44 narożnik Woźnej
dg 1921.22.23

Gramofony - Płyty

mechanizmy - naprawy poleca
F. Balon Woźna 12. zg 79 593

Salonik

ładalnie sprzedam. Działyskich 19 miesi-
cy na sprzedaż Górną
3. m. 4. zg 83 423

Koźnier

oposowy meble okazynie Ki-
lińskiego 8. mieszk. 4. zg 83 391

Singera szewska

cyldrowa iatkowa sprzedam.
Poplińskich 8. m. 3. Wilda.
zg 93 424

Wilc

prawy nowa Siera tani.
Szweska 11 m. 4. zg 83 485

Masyne

kolonialny dobrze zaprowadzony
od zaraz na sprzedaż. Adres Ku-
rjer Pozn. zg 83 419

Meble
obrazy żyrandole stare rozmaite przedmioty antykwaryczne - wyprzedaje Antykwarium, Marcinkowskiego 28. Pg 5 171-13.14.

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórna 13.
Pg 479-23.50

Skład
delikatesów i owoców centrum
sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zdg 82 610

10
koni roboczych i wyjazdowych
sprzedam Dolna Wilda 31 Czar-
necki

Kolonjalka
okazyjnie do nabycia. Adres
wskaże Kurjer Poznański
zdg 83 354

Urządzenie
kawiarni Poznańska 24
zdg 83 342

Dom
sprzedam Kiszewo, dogodne
warunki Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 402

Gazowa angiela
4 płomienia oraz nowy Electro-
lux tanio Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 407

Pokój
komfortowy centralne dla przy-
jeźdźnych Podgórna 10 m. 18.
zdg 83 408

Futro
karakulu tanio sprzedam - św.
Marcin 75. Express Komisowy.
zdg 83 341

Piecyk
kafelowy przenośny Oferty Ku-
rier Poznański zdg 83 335

Sprzedam
piasek astr. namowy, futro po-
zarte - teższa osoba. 65.-
27 Grudnia 11. m. 8. zdg 83 432

Wage
Dartona, obrazy olejne, lósko,
meble kuchenne kanape sprze-
dam. Kreta 7 m. 10. a. zdg 83 437

Futro
męskie elki szafka zegarowa -
Młyńska 12. m. 5. zdg 83 451

Skład
kolonialny, 2 pokoje, kuchnia -
spiesznie sprzedam. Adres Ku-
rier Pozn. zdg 83 452

Wózek
dziesięć sprzedam. Bukowska
31. m. 13.

Dom
murowany, Poznań. Dochód
100.- miesięcznie. Bez długu.
Cena 5 000. Biuro Ziemske.
Kantaka 5. zdg 83 461

Sprzedam
dom komfortowy przy ulicy Cheł-
mowskiej. Pierwszeństwo dla
chrześcijan. Wpłaty 65 000 Oferty
Kurjer Pozn. zdg 83 467

Ford
okazyjnie sprzedam Skośna 16.
zdg 83 469

Leżankę
55 zł. Wierzbicice 31 pracow-
nia. zdg 83 484

Sztancę
ekscytryczną dużą sprzedam.
telefon 55-17. zdg 83 472

Jadalnię
ładną, nowoczesną sprzedam ta-
nio. Stolarska. Grobla 6.
zdg 83 473

Gabinet
elegancki polerowany orzech ta-
nio. Stolarska. Grobla 6.
zdg 83 474

Tanio
sprzedam jadalnię debową, mod-
na. Wronecka 10. m. 8.
zdg 83 562

Lokomobila
Wolfa z przegrzewaczem. 12 atm.
gotowa do użytku. cena 2 000 zł.
Józef Pemak - Zimn. poczta
Pierzchno. Str. a. zdg 83 433

Lampa
kwarcowa, prad stały. Podgórna
10. m. 18.

Elegancki
czarny płaszcz dobranei hisamf. -
Słowackiego 34 m. 3. zdg 83 600

Rower
męski dobry. Dominikańska 1.
m. 1. zdg 83 633

Wybory alabastrowe
Albuny, Ramki, Berety
wielki wybór - ceny niskie.
zdg 83 631

Alfa, Szkolna 10
Bliźuteria - Papeterja
naróżnik Jaskółce zdg 83 632

Meble starożytne
Dział Sztuki Klasycznej. Wozna
9 Wielki wybór najniższe ceny.
zdg 83 624

Kolonjalkę
korzystnie sprzedam dobre poło-
żenie. Ogrodowa 6 m. 4.
zdg 83 712

Dom
piętrowy 9 ubikacji solidnie bu-
dowany Swarzędz sprzedam. ce-
na 10 tys. Władysław Bramko-
wa 1 Swarzędz zdg 83 177

Serwis
porcelanowy (cebulowy deser).
lustro biurko obrazy na sprze-
dż. Cieszkowskiego 1 m. 5. -
Zgłoszenia od 12-17 zdg 83 364

Synialnie
polerowane tanio Stolarska Da-
browskiego 79. zdg 81 274

Winogrona
kuracyjne złotych 7.50, orzechy
włoskie 11 miod kuracyjne 17.50
pieciokilogramowe opakowania
franko zaliczka. „Podole” Zale-
szczyki. zdg 83 700

Niebywała okazja
teren budowlany w samym cen-
trum miasta 5 minut od Starego
Rynku i Placu Wolności na do-
godnych warunkach na sprzedaż
Zgłoszenia Przepadek 1 Restau-
racja tamże kregielnia na roz-
biórke na sprzedaż zdg 83 405

Pianino
Ecke. Adres Kurjer Poznański
zdg 83 539

Pianino
tanie sprzedam. Kraszewskiego 9
m. 4. zdg 83 538

Pianino
krzyżowa Dom Komisowy Pod-
górna 10 a. zdg 83 534

Jazzband
radio Telefunken, gramofon
szafkowy Młyńska 3 m. 1.
zdg 83 530

Płaszcz
lepszy damski na małą figurę
sprzedam tanio Słowackiego 25.
m. 11. zdg 83 615

Flak 520
dobrym stanie korzystnie sprze-
dam. Jakóba Wulka 8.
zdg 83 592

Flower
9 m/m sprzedam. - Szkolna 11.
m. 13. zdg 83 690

Maszyna
damska Singer tanio Stroma 1.
zdg 83 678

Radio
Telefunken trzylampowe, prad
zmienny sprzedam lub zamienię
na inne, prad stały Aleje Mar-
cinkowskiego 3 a. m. 9. zdg 83 676

Jadalnia
stylowa okazyjnie. - Stolarska.
Bukowska 9 zdg 83 667

Motocykl
500 ccm. Sapolna tanio sprze-
dam. Nowaczyk Górna Wilda 30.
zdg 83 663

Maszynę
pisania 100.- sprzedam. Zagórze
2 m. 2. zdg 83 652

5. KUPNA

Skład
kolonialny kupie Oferty Kurjer
Poznański zdg 83 356/7

Meble używane
wszelkiego rodzaju kompletne po-
koje oraz pojedyncze szuki ku-
pie. przyjmuję do sprzedaży ko-
misowej na bardzo dogodnych
warunkach Poznański Dom Ko-
misowy. Dominikańska 3.
Pg 494-42.94

Lokomobile
o sile 50-60 KM lub kocioł leżący
35-45 powierzchni ogrzewal-
nie kupie. Oferty Parowa Ce-
cielnia Rostarszewo. Wolsztyn.
Skrytka Poczta 15. zdg 83 420

Dubeltówkę
w dobrym stanie kupię na do-
godnych warunkach. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdg 83 425

Brylanty
srebra stare i złoto kupuje
Szulc. Wolności 5
Pg 5 501-44.66

Kupimy
drzwi pancerne wysokie 130 do
150 cm i szerokie 60 do 75 cm.
Oferty Kurjer Poznański ng 6375

Głośnik
dynamiczny kupię. Pradzińskiego
43 - 9. zdg 83 392

W. S. H.
Kupie Arytmetykę, Polityczną
prof. Homana, Spieszne oferty
z podaniem ceny do Kurjera Po-
znańskiego zdg 83 013

Rower
z bazylnikiem kupię. - Fraas
Nast. Wielka 14. Pg 5 508-44.74

Maszynę
(pisania) amerykańską wałkow-
wą kupię. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 490

Futro
karakulowe w dobrym stanie na
średnią figurę kupię za gotówkę.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 642

Kupię
klimatki, dywany, lószczko dzie-
cięce biurko szafę biblioteczną.
hustawkę pokojową używane.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 535

6. KAMIENICE

Kamienicę
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 668

Dom
1 000 mtr ogrodu 2 x 3 pokoje z
kuchnią wolne mieszkanie go-
tówk. 6 500 zł. Zgłoszenia ul. Po-
w. 12/14. Osiedle Warszaw-
skie. od 2.30 do 4. zdg 83 713

Kamienica
dwupiętrowa 22 000 wpłaty 8 000.
Bloch. Poznań Długa 5.
zdg 83 586

Kamienica
dochód 20% netto, wpłaty 25 000.
reszta amortyzacja. Kossmann
Fredry 6. zdg 83 607

Kamienicę
centrum dochód 12 000 wpłaty 65
tys. sprzedaż Radowicz. Półwie-
ska 28 a. I. zdg 83 607

7. PIENIĄDZ

Wspólnik
(kapitał od 10 000) poszukiwany
celem wykorzystania poważnego
wynalazku. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 83 376

Sprzedam
większą ilość akcji Bank Kwi-
lecki Potocki Oferty Kurjer Po-
znański zdg 83 435

Kto
pożyczy 3 000 dam pewną gwa-
rancję. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 515

8. DO WYNAJĘCIA

Matejki 58
7 pokoi wolnych zaraz naprze-
ciw Parku Wilsona centralne
ogrzewanie czynne. Zgłoszenia
telefon 71-61 zdg 83 363

3
pokoje z kuchnią do wynajęcia
od 1.12. Ul. Stara 43.
zdg 83 366

3
komfortowe mieszkania przy ul.
Mickiewicza z centralnym ogrze-
waniem zaraz i 1 grudnia Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 350

2
pokoje z kuchnią od zaraz wy-
najm. Świerczewska 19 gospo-
darz. zdg 83 343

3 pokoje
kuchnia łazienka parowa ogrze-
wanie manzarda II ptr. naprze-
ciw Parku Solackiego wydzierż-
awie bezdzielnej rodzinie. Schu-
bert. Małopolska 8. zdg 83 548

Mieszkania
4 pokojowe Plac Nowomiejski
10 b. I. piętro od zaraz do wy-
najęcia Zgłoszenia Cieszkowskie-
go 9 II. piętro. zdg 83 579

Dwupokojowe
kuchnia łazienka obszerne przy-
należności, nadaje się spokojny
przemysł III początek Jezyc 15
listopada wynajęcia. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 83 406

Próżny
pokój do wynajęcia. Łukaszewi-
cza 1. m. 12. zdg 83 429

Sześciopokojowe
komfort. słoneczne. pięcie. od
właściciela. - Chelmońskiego 8.
m. 8. zdg 83 431

Pięciopokojowe
od 1 grudnia do wynajęcia. Nie-
golewskich 7. Górecka. zdg 83 453

Trzypokojowe
komfortowe wydzierżawie zaraz.
Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdg 83 535

3
pokoje, kuchnia, łazienka, 100 zł
miesięcznie. rok zarz. Wych-
kiego 5. gospodarz. zdg 83 557

Pokój
kuchnie tanio oddam. stanowisko
urzędowe. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 553

Jednopakojowe
dwupokojowe. trzypokojowe, czte-
rypokojowe. czynsz miesięczny
wskaże. Seida. Młowska 4. m. 2.
zdg 83 492

2
komfortowe próżne Poczta -
niewyższe jeden umeblowany.
Telefon 32-69. zdg 83 637

3 pokojowe
słoneczne mieszkanie z ogrodem
do wynajęcia od zaraz w Lubo-
niu Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 83 636

Mieszkania
3-4 pokojowe Asnyka 3. wy-
dzierżawi właściciel. zdg 83 622

Sześciopokojowe
II piętro, blisko Parku Wilsona
duże słoneczne ciepłe komfort.
hol, balkony, centralne ogrzewa-
nie. Zgłoszenia gospodarz Ko-
chanowskiego 4. mieszkanie 2.
zdg 83 716

3
pokoje komfort początek Wildy.
Ogrodowa 6 m. 4 zdg 83 711

300
wolnych mieszkań, składów stró-
żostwa ubikacje piekarnie. Po-
średniczy bezpłatnie Związek go-
spodarzy Wierzbicice 27.
zdg 83 696

2
pokoje kuchnia z przynależnościami
we willi przy kościele w Gór-
czyźnie. Czeszochowska 11 3 mi-
nuty od tramwaju. zdg 83 594

Trzypokojowe
dwupokojowe
wskaże Rex Marcina 33 - 4.
zdg 83 672

9. SZUKA MIESZK.

2-3
pokojowego poszukuje niem mał-
żenstwo, regularny płatnik -
Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 340

5
pokojowe w śródmieściu najwy-
żej II ptr. pewny płatnik wprost
od gospodarza poszukuje Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 338

Mieszkania
trzypokojowego poszukuje urzęd-
nik od 1.12. z podaniem czyn-
szu. od gospodarza Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdg 83 426

2
pokoje kuchnia lub 1 pokój z ku-
chnią od gospodarza czynsz mu-
rowany miesięczny Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 83 489

Mieszkania
2 pokojowego z kuchnią od go-
spodarza poszukuje młodsze. spu-
słone małżeństwo. (Współpra-
cownik niniejszego pisma) Punk-
tualny płatnik. Łaskawe oferty
Kurjer Poznański zdg 78 801.

Mieszkania
3 pokojowego z kuchnią i poko-
jem dla służącej poszukuje od
gospodarza bezdzielne małżeń-
stwo. Dwaletnie czynsz zarz.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 433

Pokój
kuchni lub 2 pokoi. kuchni po-
szukuje. Oferty warunkami Ku-
rier Pozn. zdg 83 556

3 pokoje
kuchnia blisko śródmieścia -
wprost od gospodarza poszukuje
urzednik państwowy gwarantuje
pунктуалны czynsz. St. Ryliński.
Piekary 9 - 9 zdg 83 299

Dwupokojowe
poszukuje zaplate zarz. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 83 620

Trzypokojowe
komfort na Wildzie lub innej o-
kolicy poszukuje Czynsz zarz.
Tylko od gospodarza Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 79 118

Bankowiec
na stałe posadzie poszukuje
trzypokojowego przynależności
wprost od gospodarza. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 82 605

3-4 pokojowego
poszukuje urzednik państw pra-
wem emerytury zaraz lub póź-
niej. Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 528

3-5 pokojowego
mieszkania śródmieściu I II pię-
tro poszukuje urzednik. Agenci
wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 83 616

Mieszkania
2-3 pokojowe - najchętniej
śródmieście. poszukuje bezdziel-
ny urzednik etatowy. Gwarantuje
pунктуалны czynsz. Sołesne
oferty Kurjer Pozn. zdg 83 691

11. POKOJE UMEBL.

Inteligentnym
solidnym. Nowy Rynek 18. I. pię-
tro zdg 83 078

Umeblowany
Grottera 14. m. 3. zdg 83 345

Pokój
używalności telefonu utrzyman-
niem bez. solidnemu. Sew.
Mielżyńskiego 1. m. 12.
zdg 83 360

Pokój
dla panów. Kwiatowa 13. m. 10.
zdg 83 348

Pokój
elektryczność kłatkę schodową.
utrzymaniem - bez. Grobla 17.
m. 23. zdg 83 344

Pokój
Górna Wilda 40 mieszkanie 8.
zdg 83 546

Pokój
Śniadeckich 30. m. 1. zdg 83 545

Pokój
217 88 Spz. 6 m 14
umebl. front. elektr. Bukowska

Wrocławska
20. m. 10. pokoje z utrzymaniem
bez. dla inteligencji. zdg 83 482

Frontowy
klatka. Kwiatowa 11. m. 10.
zdg 83 501

Dwuosobowy
ciepły elektryka Focha 76 - 5.
zdg 83 393

Słoneczny
centralnem ogrzewaniem zaraz.
Sew. Mielżyńskiego 1 - 12.
zdg 83 387

Panom
Konopnickiej 15 I. zdg 83 380

Dwuosobowy
Marcina 13 - 10. zdg 83 340

Pokój
2 panów. Skarbowa 15. m. 9.
zdg 83 326

Pokój
umeblowany central. do wynaje-
cia. Jasna 6/7 m. 8. zdg 83 333

Frontowy
dwuosobowy. Młyńska 12. par-
ter. zdg 83 427

Pokój
Małackiego 12. m. 13. zdg 83 436

Młyńska
12. I. prawo. zdg 83 450

Strzelecka
31. m. 7. zdg 83 471

Pokój
ładny. frontowy. elektr. łazien-
ka. telef. tylko z pierwszorzę-
dnym utrzymaniem. Plac Dzia-
łowy 7. m. 3. zdg 83 600

Gimnazjastkę
przyjme opieką dobrą muzyką.
korepetycje. Ogrodowa 13. m. 19.
zdg 83 599

Panom
utrzymaniem. Skryta 7. mieszka-
nie 7. przy Małacki. zdg 83 568

Niekrepujący
ładny. Szyperska 1. I. lewo.
zdg 83 566

Panom
Dabrowskiego 27-13. zdg 83 555

Przecznica
16. m. 9. zdg 83 561

Pokój
wspólny studentów lub intelli-
gentowi od zaraz Niegolewskich
10 m. 10 zdg 83 565

Dwuosobowy
Pomilskich 5 m. 9 zdg 83 585

Zaraz
1-2. elektryczność. Szwajcarska
23. m. 11 zdg 83 583

Dwuosobowy
15 listopada. Zwierzyniecka 8-6.
zdg 83 573

Panu
św. Józefa 3 m. 10 zdg 83 572

Próżny
elegancki. Matejki 4 m. 9.
zdg 83 486

Pokój
św. Józefa 6. m. 10. zdg 83 527

Pokój
zaraz. wejście wprost schodów.
Kwiatowa 14 m. 7 zdg 83 526

Uczennica
do składu rzemieślniczego potrzebna.
Kramarska 4. zdg 83 525

Aleje
Marcinkowskiego 20 tylny dom.
36. małżeństwu. zdg 83 524

Klatki
schodowej. Strzaowa 3. m. 23.
zdg 83 509

Komfortowy
z oddzielnym wejściem zaraz. -
Podgórna 13 mieszkanie 10.
zdg 83 507

Pokoik
Poznańska 27 m. 4.
zdg 83 506

Centrum
pokój zaraz utrzymaniem lub
bez. Waly Zygmunta Augusta 1.
m. 10. zdg 83 503

Frontowy
dla oficera lub urzednika. Da-
browskiego 50. m. 4. zdg 83 610

Pokój
zaraz. Wodna 16 m. 6.
zdg 83 606

Umeblowany
zaraz. Patrona Jackowskiego 30.
m. 30 zdg 83 643

Czysty
młły pokój utrzymaniem 80 zł
lub bez. Półwiejska 30. m. 5.
zdg 83 630

Dwuosobowy
słoneczny czysty. Grunwaldzka 13
m. 6 zdg 83 619

Panienkę
na wspólny utrzymaniem wez-
skich Świętych 4 - 12 rg 4143

Plac Wolności
17 m 14 winda niekrepujący po-
kój frontowy zaraz rg 4135

Pokój
małżeństwu Wierzbicice 43 -
m. 7. zdg 83 706

Kraszewskiego
11. mieszkanie 17 jednoosobowy.
utrzymaniem. zdg 83 705

Śródmieście
pokój solidnemu frontowy. cie-
pły Długa 4 m 10. zdg 83 736

Słoneczny
tanie. Poznańska 46/8 - 5.
zdg 83 699

Komfortowy
jeden - dwuosobowy (utrzyma-
niem) planino Półwiejska 2 - 6
zdg 83 695

Wierzbicice
27. m. 9. zdg 82 287

Pokój
kuchnie niekrepujące. Kreta 5.
mieszkanie 12 zdg 83 529

Młły
niekrepujący zaraz. Aleje Mar-
cinkowskiego 24 m. 31. Spandow-
ska. ng 6383

Elektrycznością
Marcina 41 mieszkanie 10.
zdg 83 617

Klatki
I ptr. całem utrzymaniem tanio.
Rzeźnictwo Kanałowa 15.
zdg 83 589

Dwuosobowe
utrzymaniem od 70.- Skarbowa
11 II p. zdg 83 181

Strzelecka
10. m. 6. zdg 83 685

2
eleganckie. osobnem wejściem.
Plac Nowom. 3. m. 8.
zdg 83 669

Dwuosobowy
frontowy. biurowy Wrocławska
19. m. 4. zdg 83 648

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
na pracownię damska. centrum.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 346

Pokoju
2-osobowego spokojnego poszu-
kuje w pobliżu Uniwersytetu 2
studenti. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 421

1-2
pokoi próżnych. słonecznych.
elektrycznością. ewent. telefo-
nem centrum poszukuje inżynier.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 127

Pani
dzieckiem samotnej osoby pokoi-
ku używaniem kuchni okolicy
Wildy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 81 248

Pokoju
śródmieściu. w adaniami kole-
cjami lub bez. Oferty cena Ku-
rier Pozn. zdg 83 141

Pokoju
skromnego szuka krawcowa. -
Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 638

Pokoju
umeblowanego na biuro centrum
zaraz Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 629

Niekrepującego
słonecznego biurkiem elektrycz-
nością leżanką kulturalna pani
stałej posadzie Oferty cena Ku-
rier Poznański zdg 83 536

Pani
starsza poszukuje u samotnej.
słonecznego pokoju lub wspóln-
ego Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 612

Pani
szuka pokoju słonecznego do
drugiego piętra śródmieście. -
Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 397

Małego
pokoiczka zaraz Oferty Kurjer
Poznański zdg 83 463

Solidny
student niedrogi pokoju jedno
względnie dwuosobowego zaraz.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 388

Centrum
skromny. Cena warunki. Ku-
rier Pozn. zdg 83 422

13. LOKALE

Lokalu
na skład kolonialny poszukuje.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 338/9

Lokale
handlowe przy pl. Wolności 11
- I. piętro od zaraz do wynaje-
cia. Informacji udzieli Wydział
XII/3 - Zarządu stoł. miasta
Poznań. ul. Grunwaldzka nr. 18
parter. pokój 5. ng 6 335/6

Lokalu
z mieszkaniem lub bez na restau-
rację lub kawiarnię. okolica Je-
zyce-Lazarz poszukuje. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 82 799

3 ubikacje
około 70 m² z osobnem wejściem
z ulicy nadające się na składnice
pracownię biura ewent. miesz-
kanie od zaraz do wynajęcia -
Zgłoszenia u portiera ul. Kole-
jowa 1 zdg 83 015

Skład graniczący
z mieszkaniem
3 pokojowe, obszernie i jasne
kuchnia łazienka niski parter.
nadające się również na biura za
czynszem miesiecznym wprost od
gospodarza zaraz do wynajęcia.
Zgłoszenia: K. Łoza. Poznań.
ul. Słowackiego 18. telefon 66-89.
Pg 4836-42.4

Składu
próżnego od gospodarza od zaraz
lub później poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 333

Skład
1 dwa pokoje do wynajęcia. Sa-
pieżyński 8. zdg 83 470

1. OSOBISTE

Helenka
S. czekam. Leszek. zdg 83 416

"Orlidał"
dla udogodnienia Szanownej Kli-
entki z śródmieścia otworzyłam
bezpłatne poradnie kosmetyczną.
Aleje Marcinkowskiego 21 I. pię-
tro m. 7. godzinach 10-1. 5-7.
Najmilszą sąsiadkę kosmetyczny
Wytwórni "Orlidał" Kraszew-
skiego 14. czynny 10-18.
zdg 83 618

21. ZGUBY

Zegarek
bransoletkowy zgubiono w sobo-
tę 23. 10 na porzebie od Prze-
mienienia Pańskiego przez św.
Marcin na cmentarz św. Marc.
Bukowska. Oddać za wynagro-
dzeniem w składzie p. Kandyziory
Aleje Marcinkowskiego 8.
zdg 83 351

Sobotę
dnia 23 października wieczorem
zgubiono w drodze do Bazaru -
ul. Nowa - Stary Rynek złoty
brylok (antyk) od kolecyka. -
Zwrot za wynagrodzeniem ul.
Gen. Kosińskiego 9 m. 8.
zdg 83 708

22. ROZMAITE

Siwym włosom
przywraca kolor „Axela” Rege-
nerator 3.- zł. J. Gadebusch -
Nowa 7 ng 5331

Akuszerka
Krajewska Strzelecka 2. przy
placu Świętokrzyskim przyjmuję
panie udziela porady i pomocy
położniczej zdg 603/4

Matka
z trojgiem synami znajduje się w
bardzo krytycznem położeniu -
dłda dziecko. synka 7-letniego
lub 10-miesięcznego ładnych
chłopców za własne Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 83 444/5

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań cen-
trum. ulica Romana Szymańskiego
2 pierwsze piętro lewo drugi
dom od placu Świętokrzyskiego.
zdg 83 441/2/3

Prośba
Która osoba o szlachetnem sercu
pomocno finansowo trzem mło-
dziecom do urzeczywistnienia
podróży na około świata przez
co zaskarbi sobie wdzięczność?
Łaskawe oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 83 384

Obiady
domowe, na masle, wydaje War-
szawsko-Dietetyczna Plac No-
wowiejski 10a. zdg 82 946

Obiady
smaczne, tanio, dla abonamentów
zniżka. Wrocławska 20, m. 10.
zdg 83 431

Futra
przerabiam, praca kuśnierska
pierwszorzędna. Wielka 12, mie-
szkanie 7. zdg 83 382

Gospodyni - kucharka
potrzebna zaraz. Zgłoszenia Ma-
jetność Próchno, poczta Mar-
zonin pow. Chodzież, zdg 83 381

Obiady
zdrowe, smaczne, warszawska —
francuska kuchnia. Św. Marcin
33. zdg 83 558

TEATRY

Poznań, piątek, 3. 11.

TEATR POLSKI: Dziś —
„Stefek”.
Sobota, 4. 11 o godz. 4:
„Wesele” poraż ostatni!
Sobota, 4. 11 o godz. 8:
„On i jego sobowtór”, pre-
mjera.

TEATR WIELKI (Opera)
Dziś: „Palestrant”.
Sobota, 4. 11. operetka
„Baron Cygański”

Niedziela 5. 11. „Baron
Cygański”.

TEATR NOWOŚCI: Dziś —
„Srebrny Motyl”.
Niedziela, 5. 11 o godz. 4
po poł. i 8 wiecz.: „Sre-
brny Motyl”.

TEATR NOWY: Dziś —
„III piętro drzwi 17”.
Sobota, 4. 11. „III piętro
drzwi 17”.

Niedziela, 5. 11 o godz. 3:
„Król Mędrak”. bajka dla
młodzieży i dzieci.

Bydgoszcz, sobota, 4. 11.

TEATR MIEJSKI: „I co z
takim zrobić”.
Niedziela, 5. 11 o godz. 12
w poł. koncert Felicji Pe-
lińskiej; o godz. 4 po poł.
„Dzimb”; o godz. 8 wiecz.
„Wiedza Radosna”.

KINA
APOLLO i **METROPOLIS**
NASZE
KINA **PROGRAMY**
NAJTANSZE **NAJLEPSZE**
nr 5 418/9

KINA

Poznań, piątek, 3. 11.

APOLLO: „Marja”.
COLOSSEUM: „Nowoczes-
ny Robinson”.
CORSO: „Bohaterski ko-
mendant”.

METROPOLIS: „Pod pre-
gierzem”.
ORZEŁ: „Wieczny Wróg”.
ODEON: „Nowoczesny Ro-
binson”.

PROMIEN: „On albo ja”.
RENAISSANCE: „W cieniu
krzyża”.
ROXY: „Baby”.
SPINKS: — „Pożegnanie z
grzechem”.

SLONCE: „Chandu”.
TECZA-Lazarz: „Emma”.
TECZA-Wilda: „Dziecko
Grzechu”.
WILSONA: „Congorilla”.

Bydgoszcz, sobota, 4. 11.

ADRIA: „Szaleństwo Ame-
rykańskie” oraz nadpro-
gram.

APOLLO: „Zła dziewczyna-
na”. „Dobrana czwórka”.
i „Jaś i Małgosia”.
BALTYK: „Życie za złoto”
oraz „Serce na ulicy”.
KRYSTAL: „Śpięć w ma-
sce” z Hanką Ordonówną
i najnowszy tygodnik
Foxa.

MARYSIENKA: „Zuzanna
Lenox” z Greta Garbo
oraz „Pat i Patachon jak-
ko wojacy”.

REWJA: „Aniołowie pie-
kła”. na scenie „Góra re-
wia”.
SLONCE: „Fatszywy C. K.
Feldmarszałek”.

WOJSKOWE: 3, 4 i 5. bm.:
„Mascotte”.

Centralne ogrzewanie
wykonuje solidnie, tanio Stefan
Radziński Poznań Wodna 13,
telefon 13-07. zdg 83 401

Przyjmuję
zamówienie na smaczne, prywat-
ne obiady. 1 zł. Wielkie Garba-
ry 18, m. 1. zdg 83 438

Koldry
przerabia, poszywa. Smoczyń-
ska, Kwiatowa 8. zdg 83 498

Olbrzymia zniżka cen!
2.90 bluzy rzeźnicze,
cukiernicze, fartu-
chy damskie z re-
kawami od 3.50, pla-
szone damskie białe
od 3.90, płaszcze za
wodowe męskie od
5.50, fartuchy dese-
niowe od 5.90. Bieli-
zna zawodowa Far-
tuchy gospodarcze
damskie i męskie w
wszelkich wielko-
ściach stale na skła-
dzie po nadzwyczaj-
nie niskich cenach.

Obiady
polecia Dom Płócen. Fabryka
Bieliżny J. Schubert, dawniej
Weber. Wrocławska 3.
Pg 4793-33.30

Ciała
swedzenie oraz wszelkiego rodza-
ju wyrzuty skórne usuwa krem
Lam-Age (z kognikiem). Ideal-
ny nieszkodliwy kosmetyk usu-
wający wady naskórka. ng 4513

23. O'ENKI

Panna
lat 47, wydział z kulturalnego
pana stanowiący 20 tys. solidne
umiejętności. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 83 347

Dla
młodego pracownika, lat 30, wła-
ściciela majątku ziemskiego —
uprzedmiotowionego, z braku zna-
omości poszukuje na tej drodze
żony. Pieniężki do lat 27 intel-
igentne, dobrej rodziny, posłada-
jące kilkadziesiąt tysięcy gotów-
ki na spłatę sukcesorów, upra-
żam o nadesłanie fotografii. —
Sprawa traktuje poważnie, dys-
kretnie absolutna. Interwencja
rodziny pożądana. Oferty do
Kurjera Pozn. zdg 83 468

Rzemieślnik
lat 28, niezależny, pozna przy-
jętynia, młodego usposobienia, cel
matrymonialny. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 83 456

Dwie
blondynki, 32, 27 lat młodego, we-
sełego usposobienia, biedne, z
braku znajomości poszukują me-
żów. Wdowcy nie wykluczeni.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 605

Kupiec - Zbożowiec
kawaler, lat 24 (cel matrymo-
nialny). Poważne zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdg 83 602

24. NAUKA

Księgowości
stenografii, korespondencji ma-
szynowej wycząmy kurs rozpo-
czynamy 3 listopada. Postę-
Plac Wolności 2. zdg 82 935/6

Kursy kroju
szycia, robót ręcznych warunki
bardzo korzystne. Marii Magda-
leny 1 m 7. dz 1849/50

Kursy Tańców
Wituszkowskich
Gwarna 19. Pg 5161-57.183

Kto
i za jaką cenę podejmie się przy-
gotować studenta W. S. H. do
egzaminu z Arytmetyki politycz-
nej. Tylko poważna siła pożąda-
na. Spieszne zgłoszenia do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 83 012

Nauczycielka
udzieli tanio korepetycji. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 83 476

Angielskiego
języka nauka oraz wszelkie spra-
wy korespondencyjne. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 83 369

Francuska
udziela lekcji tanio także kom-
plety. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 83 398

Korepetytor
potrzebny pierwsza gimnazjalna,
50 gr. Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 554

Kto
udzieli korepetycji, lacy za obia-
dy. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 83 499

Korepetytorki
francuskiego, IV gimnazjalna
poszukuje. Zgłoszenia warumka-
mi Kurjer Pozn. zdg 83 495

Angielskiego
Francuskiego
udziela Delfow Skarbową 4,
m. 14. Zgłoszenia 7.30—9 wiecz.
zdg 83 686

25. MUZYKA

Lekeyj
śpiewu solowego, gry fortepia-
nowej sumienne, tanio, przy-
chodzę w dom. Zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdg 83 646

Pianista
z akordeonem potrzebny od za-
raz Jarocin Grand Café.
zdg 83 396

Chórom
lekcji śpiewu udzieli tanio. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 83 604

Lekcyj
gry fortepianowej, poza dom 5.—
miesięcznie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 83 596

Pianistę i jazzbandzistę
jeden z akordeonem zaraz po-
trzebni. Londyńska. Maszalar-
ska 8. zdg 83 635

Trio
mieszane lub kwartet wolne. Re-
pertuar koncertowy dancinowy
świąt Toruń. Danielewskiego 4
m 6. zdg 6393

Kwintet
lub kwartet tylko sily pierwszo-
rzędne nowoczesne instrumenty
potrzebni od 16. 11. Zgłoszenia
fotografia, wojaniem warunków
Kurjer Poznański zdg 83 702

Strojenia
naprawy fortepianów wykonuje
fachowo tanio Drygas Pod-6-
na 10a. zdg 83 128

26. ROZRYWKA

„Niezrównana”
„Joan Crawford” w potężnej
kreacji tylko jeszcze dwa dni w
kinie „Sfinks”. Pg 5 503-57.238

Londyńska
Maszalarzka 8 zapewnia swym
brawoem niezwykły wiecór
Koncert artystyczny. zdg 83 634

Kino „Wilsona” Lazarz
Największy film Afryki „Congorilla”
Marlena i Ory Johnsonow.
zdg 83 677

27. SZUKA PRACY

Ogłoszenie do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Współownika
współpracownika do dobrze za-
prowadzonego składu poszukuje
gotówka 2 000. Adres Kurjer
Poznański zdg 83 370

Dziewczyna
z długoletnią praktyką przy ku-
charzu szuka posady w restau-
racji lub prywatnie od zaraz lub
15-go. Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 112

Poszukuje
posady za złożeniem kaucji.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 130

Nauczycielka
szkoły internatów Polka konwer-
sacja francuska, niemiecka mu-
zyka szuka posady prywatnej.
Ulica Marszałka Focha 33, mie-
szkanie 11. Zofia Bientalska oso-
biście od 3—5. zdg 82

Tokarz
z dwuletnią praktyką szuka fa-
chowej posady w Łaskawie
kafejki. Oferty Kurjer Pozn.
Poznańskiego pod zdr 78 566

Agonom
lat 27, z lepszym wykształceniem
szuka posady z dniem 1. 1. 1934
maszyniera lub przywilej przed-
stawicielstwa, młynów lub p.
Gwarancja hipoteczna na 23 500
zł. Łaskawo oferty Kurjer Po-
znański zdg 1 881

Bufetowa
poszukuje posady do restauracji,
kawiarni, piekarni z kaucją.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 197

Dla
mei służącej - gosposi poszukuje
z powodu wyjazdu posady uczi-
wa, chętna dobrze gotuje, gorą-
co polecam. Makowska. Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 367

Krawczyń
szuka pracy szycie w dom 2.—
dziennie. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 83 365

Absolwent
szkoły wydziałowej poszukuje po-
sady w charakterze ucznia bio-
rowego. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 83 361

Hafciarka
reczna maszynowa ewentl. włas-
na maszyna. przyjmie posade od
zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 83 355

Sierota
bardzo uczciwa sumienna i czy-
sta poszukuje posady zaraz do
wszystkiego. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 83 540

Uczennica
poszukuje posady do rzeźnika.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 418

Dziewczyna
młodsza uczciwa poszukuje po-
sługi. Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 504

Posługaczka
szuka posługi z dobrymi świadec-
twami. Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 502

Chłopak
17 letni z poważnej silny poszu-
kuje nauki rzeźnictwa. Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 713

Sierota
gotowaniem szyciem do wszyst-
kiego poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 625

Dziewczyna
sumienna, uczciwa, znająca do-
brze gospodarstwo domowe, go-
towaniem poszukuje posady za-
raz lub od 15. 11. najchętniej w
Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 533

Magister
filozofii (matematyki) przyjmie
jakąkolwiek posade. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 83 532

Szofer
kawaler poszukuje posady 10 let-
nią praktyką. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 83 531

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer
Poznański zdg 83 590

Szukam
posady krawieczynie lub innej.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 684

Posługi
z praniem lub bez poszukuje.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 651

Urządnic gospodarczy
lat 24, 2 letnią praktyką z śred-
niem wykształceniem rolni-
czym, dobrymi świadectwami, po-
szukuje posady pod dyktando
właściciela za małym wynagro-
dzeniem lub bezpłatnie. Oferty
do Kurjera Pozn. zdg 83 647

Mogę polecić
do dzieci młodszą siostrę moją
służącą, która jest u mnie
czwartą rok i pochodzi z rodzi-
ny bardzo uczciwej. Oferty Ku-
rier Pozn. zdg 83 645

Gospośnia - kucharka
młodsza z lepszej rodziny z do-
brem gotowaniem pieczeniem
ciast zaprawa może się zająć
całym gospodarstwem u samot-
nej osoby lub na probostwie od
zaraz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 389

Robotnik
poszukuje stałej posady z kaucją
300 zł. Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 390

Onrodnik - słuźacy
poszukuje posady zaraz lub póź-
niej. St. Kaźmierczak Radlin,
poczta Mieszków pow. Jarocin.
zdg 83 386

Kawaler
lat 26 poszukuje jakiegokolwiek
posady ewentl. jako woźnica.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 368

Posługaczka
poszukuje posługi i prania. Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 403

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem szuka
posady bez spania. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 83 404

Szofer - ślusarz
poszukuje początkującej posady,
kaucja podług umowy. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 83 412

Szukam
prania 3 zł albo posługi. Oferty
Kurjer Poznański zdg 83 414

Młoda
zdolna biuralistka szuka posady
Łaskawo oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 83 339

Gospodyni
szuka posady od 1 grudnia ukon-
czyła roczną naukę u pani Hra-
biny Czarnieckiej w Przysławiu
znająca nowoczesną podowę drobiu.
Zgłoszenia A. Waszak Przysła-
w pow. Zerków. zdg 83 364

Ekspedjentka
samodzielną wzgl. kasierką z
branży cukierniczej poszukuje po-
sady od zaraz kaucja do 200 zł.
Oferty Kurjer Poznański zdg 83 394

Dziewczyna
poszukuje posady najchętniej w
restauracji. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 399

Dam
10 zł za wskazanie mi jakiegokol-
wiek bądź pracy. Oferty Kurjer
Poznański zdg 83 400

Szukam
posady jako drugą pokojową.
szyciem i zająciem się garderobą.
— Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 423

Uczciwa
dziewczyna, z porządnej rodziny,
dobrymi świadectwami, poszu-
kuje jakiegokolwiek zajęcia, ko-
chająca dzieci. Zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdg 83 447

Szuka
pracy w domu, poza dom, tanio.
ładnie szycie. Woźna 18, m. 18.
zdg 83 443

Posługi
poszukuje od zaraz. Oferty Ku-
rier Pozn. zdg 83 454

Dziewczyna
uczciwa, pracowita przyjmie
posade pokojową najchętniej na
majątek. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 83 455

Pomocnik
gastronomiczny, większa kaucja,
poszukuje posady. Oferty Ku-
rier Pozn. zdg 83 459

Czeladnik krawiecki
młodszy, akuratywny, szuka pracy
za małym wynagrodzeniem lub
za utrzymywanie. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 83 458

Cukiernik
dzienny swym zawódzie poszuku-
je posady, może złożyć większą
kaucję. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 460

Ogrodnik
kawaler, lat 26 obeznany dobrze
wszelkich gatunkach ogrodn., 10
lat praktyki, pracował tylko wiel-
kich firmach. Świadectwa, re-
ferencje dobre, poszukuje posady
samodzielnej, najchętniej na ma-
jątku lub jako starszy pomocnik.
Oferty uprasza Kurjer Pozn.
zdg 83 603

Sierota
poszukuje posady, z dobrem go-
towaniem, do wszystkiego zaraz
lub 15. Oferty Kurjer Poznański
zdg 83 570

Poszukuje
posługi przedpołudniowej. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 83 563

Wyjątkowa okazja!
POWSTANIE POLSKIE
w latach 1794, 1830/1 i 1863
opracowane przez Augusta Sokolowskiego i Kazimierza
Baroszewicza, 3 tomy ozdobnie oprawne, bogato il-
ustrowane oraz licznymi facsymiljami. Wyczerpane!

BIAŁY KRUK
„Gallerie des Hommes Illustres”
wydane w Paryżu w roku 1813, sześć tomów zawiera-
jących encyklopedię sławnych mężów i kobiet świata
z sylwetkami medallionowymi.

W całej Polsce jedyny egzemplarz!
Korzystnie do nabycia w Administracji Kurjera
Poznańskiego, zr 20 329

Dziewczyna
uczciwa, umiająca pracować,
szycie, poszukuje posady pokojo-
wej na majątek Łaskawo zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 83 550

Ogrodnik - pszczelarz
kawaler, z 11 letnią praktyką,
dobrymi świadectwami i polece-
niami, wszechstronnie obeznany
w swym zawodzie, obecnie w
niewypowiedzianej posadzie, po-
szukuje posady od 1. 1. 34 wzgl.
wcześniej. Oferty uprasza skie-
rować Kurjer Poznański pod
zdr 83 575

Praczą
dobrze polecona szuka prania lub
posługi. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 533

Dziewczyna
uczciwa gotowaniem szuka pra-
cy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 83 512

Lokaj
poszukuje posady zaraz lub 1-go.
miejscowości obojętnej. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 83 505

1 000
pożyczki dam otrzymując stałą
posade w przedsiębiorstwie han-
dlowym. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 83 640

28. WOLNE MIEJSCA

Kuśnierki
potrzebne zaraz. Wrocławska 14
m 4. zdg 83 174

Dzielnego pomocnika
fryzjerskiego
(dobry ondulator). Wamątki po-
dać Kurjer Pozn. zdg 83 602

Dziewczyna
do wszelkiej pracy z gotowaniem
od zaraz. Bartkowska Strzelec-
ka 3 b m 5. zdg 83 542

Kto
mógłby wiedza swoją fachową
przeznaczyć się do dobrej redakcji
specjalnego fachowego kalenda-
rza dla branży papierniczej za-
lanteryjnej i zabawkarskiej przy
dobrych kwalifikacjach możliwa
stała wzięcia redakcyjnej. Po-
byt w Poznaniu niekonieczny.
Oferty Kurjer Poznański ng 6374

Prasowaczka
potrzebna zaraz. Woźna 14 a.
Pralna. zdg 83 378

Humor zagraniczny

— Powiedz mi, jak mam rozpocząć list?
— „Wielce szanowny panie”
— Przecież to notoryczny oszust!
— Masz rację. W takim razie napisz po prostu: „Kocha-
ny kolego”.

(Le Rire — Pary